

Februar 2009

Št.

033

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna urednica:

Špela Razpotnik

Izvršna urednica:

Katja Bizjak

Tehnična urednica:

Maja Vižintin

Uredniški odbor:

Maruša Bertonec, Bojan Dekleva, Tomislav Gruden,

Gregor B. Hann, Luna Jurančič Šribar

Sodelavci uredništva:

Jakob Harisch, Janez Kompare, Maja Kozar, Bojan Kuljanec,

Roman Lasnik, Toni Meško, Miran Možina, Marko Nakrič,

Urban Tarman, Tanja Vuzem

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Maruša Bertonec, Matilda M. Dobro

Ilustracije:

Ban, Dare, Matilda M. Dobro, Zoran Guša, Janè, Nik Knez,

Kralj O'Tone Prvi, Damjan Majkič, Nona, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Jaka Adamič, Dnevnik

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: kraljiulice@gmail.com

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vip a d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

041 291 760

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doselej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz sam/a.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za kulturo –

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve –

FIHO – Urad za mladino – MOVIT

Podprto s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma.

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

vsí drugačni
vsí enakopravni

eea
grants

norway
grants

Uvodnik:

PREŽIVETVENE STRATEGIJE

foto: Borut Černe

V tem ledenem zimskem času je prijetno gledati padajoče snežinke predvsem izza okna, če pa okna nimaš in moraš snežinke opazovati direktno, postane vse skupaj manj pravljичno. Zadnje čase mediji na veliko kličejo v društvo in sprašujejo, če bi lahko govorili s kakšnim človekom z ulice, da jim pove, kako je zdaj, ko je mraz. Iz ust brezdomnih se odgovor navadno glasi približno takole: »Ja kaj, prekleto mrzlo je, kaj pa naj drugega rečem. Zebe me ko psa.« Sprašujem se, kaj novinarji pravzaprav želijo slišati. Mogoče še eno srce parajočo zgodbo trpečega zmrzujočega brezdomnega, ki bo dvignila gledanost. Ali pa ... ja, zbuditi usmiljenje v ljudeh, da bodo mogoče ubogi zmrznjeni pari prinesli kakšno spalko. Saj tistemu konkretnemu človeku na cesti seveda lahko olajšamo zimsko bivanje tudi tako, vendar z izključno osredotočenostjo medijev na eno samo zimsko vprašanje brezdomnim, le-te spet postavljamo v vlogo nebojlenih, pomilovanja in usmiljenja vrednih ljudi, na milost in nemilost prepuščenih zunanjim silam. Brezdomen – premražen, premražen – brezdomen. Mraz je edino, kar določa brezdomne ljudi pozimi. Vprašanje mraza postane za medije v tem času tisto glavno in prevladujoče. Ne zanima jih, kdo je človek z ulice, na kakšen način razmišlja, kakšno zgodbo nosi s sabo ..., ampak jih zanima predvsem in samo: »Ali vas zebe?« Banalno vprašanje, ki ne more prinesiti drugega kot banalen odgovor.

V primeru, da imaš nekoga, ki živi ali je živel izkušnjo z ulice, priložnost malo bolj spoznati – ne le na podlagi samoumevnih odgovorov, lahko zveš marsikatero zanimivo zgodbo. Tudi o mrazu! »Veš,« mi je zadnjič razlagal starejši, sicer ne več brezdomni gospod s petnajstimi leti uličnega staža, »vsak dan hodim v park na kakšno klopco in si v miru pripravim kosilo. To je zame pomemben ritual, saj preden pojem, vedno premislim, kaj sem naredil, kaj bom danes še počel ... Rad imam zelenjavo, tudi meso, čeprav mi zadnje čase ne paše toliko. Mogoče bom postal vegetarijanec ali pa tudi ne. V glavnem ... enkrat pozimi, ko je snežilo, sem bil zunaj. Sneži, jaz pa brez strehe nad glavo. V zavetišče sem lahko šel šele zvečer. Pa si takole pripravljam kosilo in mi zmrzne solata. Zmrzne solata! Takrat sem bil pa res vsega sit.« Ljudje, ki živijo na ulici, si seveda tako kot ostali ljudje skušajo narediti vsakdanje življenje čim bolj znosno, če že ne prijetno. Se zorganizirati glede preživljanja časa, obiskovanja različnih institucij, počitka, prehrane, dela ... eni se znajdejo bolj, drugi manj, odvisno od značaja, spretnosti pa tudi zunanjih okoliščin. Spoznala sem nekdanjega brezdomca Arkadyja Tyurina iz Rusije, ustanovitelja cestnega časopisa *Put domoi*. Arkady je še z nekatereimi avtorji svoje izkušnje z ulice prelil na papir v knjižici z naslovom *Brezdomska knjiga življenja*. Knjiga vsebuje predvsem praktične nasvete za vsakdanje življenje na ulici. Na videz preprosto čtivo ima v sebi veliko več življenja kot marsikateri roman in pove o doživljanju in občutenju ulice veliko več kot marsikatera raziskava. V njej je mogoče najti preproste nasvete kot recimo: »Iz cigaretnega filtra lahko narediš rezilo, s katerim z lahkoto režeš kartonske škatle.« Ali pa: »Že majhen košček sira vsak dan pomaga, da tvoji zobje ne izpadejo tako hitro.« Med stvarmi, ki se jih je Arkady naučil iz življenja na ulici, pa mi je v spominu najbolj ostal tale nasvet: »Kadar občutek osamljenosti postane prevladujoč, se lahko pogovarjaš tudi s svojim psom, ki ga nimaš.«

Luna Jurančič Šribar

VPRAŠANJE MRAZA POSTANE ZA MEDIJE V TEM ČASU TISTO GLAVNO IN PREVLADUJOČE. NE ZANIMA JIH, KDO JE ČLOVEK Z ULICE, NA KAKŠEN NAČIN RAZMIŠLJA, KAKŠNO ZGODBO NOSI S SABO ..., AMPAK JIH ZANIMA PREDVSEM IN SAMO: »ALI VAS ZEBE?«

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 SOBIVANJE RAZNOLIKIH SVETOV
- 5 BERAŠKA PALICA
- 6 PREMAGALA SEM HEPATITIS C
- 7 ENIGME IZ STIGME
- 7 DAN X
- 8 SOCIAL-EGO TURBULENCA
- 8 ŠPORTNI KRALJI
- 9 TATU ZGODBA
- 9 NIKOLI VEČ
- 10 TONI IZ ŠIŠKE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 17 KRALJICA IN KRALJICA
- 17 NADoGLAS
- 18 SOL IN KOPER
- 19 NAJPRED STANOVANJE!
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 PAMFLET
- 21 UTRINKI IZ SPREJEMALIŠČA ...
- 22 TAUBI
- 23 IN MEMORIAM
- 23 KRALJEVI RECENZOR
- 24 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 SAGA O PIŠTOLI
- 26 PISMA BRALCEV
- 27 PRED 100 LETI
- 27 SMS-KOMENTARNICA
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

O'TONE PRVI

foto: Matilda M. Dobro

03
KRALJI
ULICE

Starejši občan, ki čaka na penzijo – še tri mesece in pol. Končani imam dve akademiji – ena je makadamska, druga asfaltna ... pa še kaj bi se našlo. Na tem mrazu se dobesedno z zobmi držim za življenje in kljubujem neumnostim. Svojim in ...

Pred božičem sem dobil štirinožnega prijatelja, s katerim bivši lastnik ni vedel kaj početi. Komaj čakam pomlad, da bom spet slikal in pel v kraju dobrih ljudi, kjer sedaj bivam (Žabnica), če me ne bo poplavilo, kot me je ob zadnjem deževju, ko sem spoznal, da bom lahko kar doma preizkušal plovnost modelov ladij, ki jih izdelujem. Krapov v tej vodi ni, da bi ribaril, zato sem prepričan, da bo pogled na plavajoče modele enakovredno zanimiv.

Tisti, ki me poznajo, vedo, da raje potujem kot pridem na cilj ... in raje sem Kralj med klošarji kot klošar med kralji. Srečno!

Kralj O'Tone Prvi

**KONČANI IMAM DVE AKADEMIJI –
ENA JE MAKADAMSKA, DRUGA ASFALTNÁ ...
PA ŠE KAJ BI SE NAŠLO.**

NE STAVIM NA
DOMAČE ŠPORTNIKE.
WWW.BREZDOMCI.ORG

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR
tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

SOBIVANJE RAZNOLIKIH SVETOV

Video delavnica

04
KRALJI
ULICE

foto: Nona

foto: Nona

Projekt Video delavnica »Sobivanje raznolikih svetov« izvajamo na društvu Kralji ulice od lanskega septembra. Fokus projekta sta problematika socialne izključenosti in brezdomstvo. V skupini sodeluje šest mladih z različnim kulturnim, socialnim, etničnim, verskim in ekonomskim ozadjem. Večina udeležencev je brezdomnih. V projekt pa smo vključili tudi ostale zainteresirane mlade – tudi tiste, ki imajo dom – in na ta način povezali dva, mnogokrat zelo ločena sveta – tistega s streho in tistega brez.

Glavna aktivnost projekta je video delavnica, v kateri mladi spoznavajo teoretično podlago in osvajajo praktična znanja v zvezi s snemanjem video materiala. Cilj video delavnice je izdelava DVD-ja s samostojnimi kratkimi portretnimi filmi (»video klipi«), s katerimi se bodo mladi predstavili širši javnosti, in skupni daljši predstavitveni film, v katerem bo predstavljeno delovanje društva Kralji ulice skozi življenje in pogled njegovih uporabnikov.

V sklopu projekta bomo izdelali tudi internetno stran z rezultati delavnice, naredili in distribuirali bomo letake, s katerimi bomo oglaševali ta projekt, na koncu pa bomo pripravili tudi predstavitveni seminar ter z njim zainteresiranim mladinskim skupinam predstavili ta projekt z namenom, da se podobnih projektov lotijo tudi sami. S projektom »Sobivanje raznolikih svetov« želimo predvsem predstaviti brezdomsko kulturo širši družbi, s čimer ji bomo omogočili boljši vpogled v življenje brezdomnih in lažje razumevanje brezdomske problematike. Preko medijev bodo mladi vzpostavili (boljšo) komunikacijo z družbo in tako dobili priložnost, da se izrazijo in so pri tem tudi slišani. To bo za marsikatero mlado brezdomno osebo pomenilo ponovno vključevanje v družbo. Brezdomni mladi bodo končne izdelke, to je DVD-je, tudi prodajali, kar jim bo omogočilo dodaten vir zaslužka, predvsem pa bo to alternativa beračenju, ki jim bo omogočila tudi ekonomsko vključevanje v družbo. Bolj kot sami izdelki pa je za naš projekt pomembna aktivna participacija in opolnomočenje mladih, predvsem tistih z roba družbe, razvijanje in spodbujanje medosebnih odnosov med njimi, povezovanje in sodelovanje mladih iz različnih okolij, gojenje enakovrednih odnosov, širitev strpnosti med mladimi ter tako krepitev družbene povezanosti in medkulturnega dialoga. Mladi bodo skozi ta projekt deležni tudi neformalne

foto: Nona

izobrazbe na področju videa in dobili bodo možnost, da se kulturno izrazijo.

V petih mesecih, kolikor časa naš projekt že poteka, smo se naučili osnov snemanja in se začeli seznanjati z video montažo. Samostojno smo tudi že naredili prvi kratki igrani film, ki promovira prodajo našega uličnega časopisa Kralji ulice. V naslednjih mesecih bomo nadaljevali z učenjem video montaže, prav tako pa se bomo kmalu lotili tudi snemanja samostojnih kratkih portretnih »video klipov«.

Ker pa se nam je že na samem začetku projekta ponudila tudi priložnost za realizacijo snemanja skupnega predstavitvenega filma, smo s pomočjo bolj izkušene ekipe ta film že posneli. Marko, kot smo poimenovali film, je bil do sedaj uspešno prikazan na treh slovenskih filmskih festivalih, in sicer na DokMi, 5. mednarodnem festivalu dokumentarnega filma v Mariboru, na Vidovinu 2008, odprtem festivalu etnografskega in dokumentarnega filma z obrobja, in na MIKKro film festivalu v Murski Soboti, kjer je film prejel tudi nagrado za najboljši dokumentarni film.

Nona

BERAŠKA PALICA

Spet se oglašam, dokler se še lahko, namreč močan občutek imam, da bo na tem že tako ubogem planetu prišlo do izrazitih sprememb. Sirota, kot sem, že vem, kaj in kako. Tukaj v zapuščeni tovarni mi je bolj toplo, saj sem kupil pečko na olje. Mi mi več treba ždeti v spalni vreči kot vreča krompirja, niti mi ni treba poskakovati, da se ogrejem - in kar mi je najvažnejše: ni mi treba več piti ledene vode. Zavedam se, da bom samo še nekaj časa lahko ždel kot duh v zapuščenih bajtah, saj bodo kmalu zavladali nov svetovni red in čipi na rokah, ki bodo obvezni. Nikoli ne bom sprejel čipa, saj nočem biti lutka - lepo poslušna. Vseh funkcij čipa nam ne bodo nikoli povedali ... in po eni verziji naj bi čipi imeli vgrajen mikrofoni, da nas bodo lahko stalno nadzorovali. Valuta se bo ukinila in že sedaj nam maha v pozdrav. Tisti, ki ne bodo sprejeli novega svetovnega reda, bodo preganjani po hribih, kamor se bomo zatekli, rekli pa nam bodo, da smo politični nasprotniki. Čutim, da bodo ljudje naokoli prinešeni, saj če ne boš sprejel čipa, ne boš legitimni lastnik na primer hiše ali zemljišča, tudi do zdravnika ne boš imel pravice, kaj šele do trgovin, ki nam bodo zaračunavale prek tega čipa. Čutim, da me bo takrat moja beraška palica že nekako preživela, in sprašujem se, koliko brezdomcev bo sprejel nov svetovni red - ugotovil sem, da zelo malo, ker nič nimajo. Torej uživajte zdaj, ko še lahko, potujte, pojdite v gledališče in se pogovarjajte, dokler se še lahko. In še se zavedajte sebe, da se lahko izražate in veselite, saj vsega tega s čipom na roki več ne bo. Gula sem iz zapuščenih bajt, vse kar imam, je modrost.

J.

NE OBSOJAJTE

NE OBSOJAJTE ROK,
KI NEVEŠČE
SKUŠALE SO DATI.

NE OBSOJAJTE NOG,
KI OHROMELE
SKUŠALE SO VSTATI.

NE OBSOJAJTE SRCA,
KI NEČISTO
SE JE SKUŠALO OPRATI.

NE OBSOJAJTE GA,
KI BRAT
BI RAD BIL MED BRATI.

DUŠAN PEČAVER

DOTIK DLANI

Moja dlan drsi,
drsi,
potuje
po poti razkošja,
razkošja ozadja,
ozadja črnega.
Črnine lepote prostranstva.

Iva Tisa

foto: Tomislav Gruden - GTS

05
KRALJI
ULICE

foto: osebni arhiv

PREMAGALA SEM HEPATITIS C

06
KRALJI
ULICE

Bila sem dolgoletna intravenozna uživalka trdih drog. Leta 1995 sem bila v metadonskem centru testirana in ugotovljena je bila okužba s hepatitisom C (HCV). Takrat se ne meni ne ostalim odvisnikom ni sanjalo, kaj to sploh je. Poznali smo HIV in se ga bali, o hepatitisu C pa nismo vedeli nič in tudi zdravniki nam niso povedali, kako nevarna je ta bolezen in kako zelo lahko se prenaša.

Leta 1998 sem prenehala z uživanjem drog ter metadona in kmalu po tem se mi je aktivirala bolezen – HCV. Začela sem se zelo slabo počutiti, bila sem neprestano utrujena, bilo mi je slabo, nisem imela apetita, hitro sem začela hujšati in moje stanje je bilo iz dneva v dan slabše. Moja zdravnica me je poslala na infekcijsko kliniko v Ljubljani, kjer mi je infektolog rekel, da takih, kot sem jaz (odvisnikov oziroma bivših odvisnikov), ne zdravijo nikjer po svetu, kar seveda ni bilo res. Moram povedati, da je bilo stanje leta 1998 tako, da zdravljenje ni bilo omogočeno vsem, kot je to praksa danes. Kljub vsemu se danes še vedno dogaja, da kakšen splošni zdravnik reče, da zdravljenje ni možno, ker ni zdravil za to bolezen, ali pa celo to, da HCV ni nič hudega in da z boleznijo lahko normalno živite. Taka neosveščenost je nedopustna, vendar na žalost resnična. Po obisku infektologa in njegovi napovedi se mi je sesul svet. Vedela sem, da me bo »pobralo«, in nič nisem mogla storiti. Nikogar nisem poznala, ki bi mi karkoli znal povedati o bolezni, zdravljenju ... Bila sem na robu obupa. Niti računalnika nisem imela, kjer bi lahko dobila ustrezne informacije, resnično sem bila popolnoma izgubljena. Na veliko srečo je moj zelo dober prijatelj po internetu poiskal tuje članke o bolezni in mi prinašal cele kupe natiskanega materiala o HCV. Ko sem ga začela brati, sem šele videla, da je to totalen »shit« in da si moram izbrati zdravljenje. Ker sem bila stisnjena v kot, na trenutke nisem vedela, ali naj vse skupaj pustim in končam agonijo ter se predam. Sreča je, da sem po karakterju borka in mogoče me je to rešilo.

Kmalu zatem je bila v Ljubljani 1. konferenca o odvisnosti in HCV, za katero mi je povedala zdravnica iz metadonskega centra. Udeležila sem se konference, predstavila svojo težavo in si izbrala zdravljenje. Končno sem začela z zdravljenjem, ki je trajalo eno

leto s kombinirano terapijo (interferon injekcije in ribavirin tablete). Zdravljenje je bilo dolgotrajno, naporno in z veliko stranskimi učinki – fizičnimi in psihičnimi. Takrat so mi rekli, da imam 40 odstotkov možnosti, da zdravljenje uspe, in najprej se mi je to zdelo grozno, ampak ljudje smo po naravi taki, da upamo, upamo in se borimo. To se še posebej odraža pri bolezni. Resno sem se lotila zdravljenja – poleg zdravil še spremenjen način življenja – zdrava prehrana, vitamini ... Zavedati se morate, da pri zdravljenju odpadejo droge in alkohol.

In tako sem eno leto živela več ali manj za bolezen oziroma zdravljenje. Uspelo je, in ko sem prvič dobila izvide, na katerih je pisalo: negativno (pomeni, da ni virusa), sem vedela, da sem dobila veliko bitko. To mi je popolnoma spremenilo življenje, začela sem drugače gledati na stvari in v glavi sem imela vedno znova eno misel – ljudem, ki so okuženi, je potrebno pomagati, da ne bodo tako izgubljeni, kot sem bila jaz. Najprej je nastala moja skromna spletna stran, na kateri sem ljudem ponujala pomoč. Kmalu so mi začeli pisati, spraševati ... Zelo sem bila vesela, da sem jim lahko pomagala, ker vem, da so bili v popolnoma enaki stiski kot jaz, polni strahu, obupa ... Spoznala sem veliko ljudi in vesela sem za vsakega, ki sem mu lahko vsaj malo pomagala. Zdaj ko imamo forum, nas je več in pomoč se lahko širi – vedite, da je vsak, ki izve za to diagnozo, prestrašen in obupan, in veliko jih ne ve, da je bolezen danes v veliki meri ozdravljiva.

Želim si, da bi v prihodnosti ustanovili tudi društvo, preko katerega bi lahko bolje delovali in reševali probleme bolnikov, ki jih ni malo. Velik problem je, ker v Sloveniji nimamo anonimnega testiranja. Veliko ljudi se težko odloči za testiranje po redni poti, tisti pa, ki se odločijo, imajo mnogokrat težave, da si pridobijo napotnico od svojega zdravnika, ki jo potrebujejo za testiranje na infekcijski kliniki. Poleg tega ljudje v svojih zdravstvenih kartonih nočejo imeti napisano, da so se testirali za HCV, ker se bojijo posledic (na primer pri zdravniških pregledih za zaposlitev). Zato mislim, da je nujno potrebno zagotoviti anonimno testiranje, ki pa ga občasno izvaja infekcijska klinika. Na žalost je ta bolezen še vedno zelo stigmatizirana, ljudje skrivajo bolezen

pred svojci, delodajalci, prijatelji, ker se bojijo negativnih odzivov, in so tako ob soočenju z boleznijo mnogokrat prepuščeni le sebi.

Vsi se moramo na vse načine boriti za destigmatizacijo te bolezni, ker je to bolezen kot vsaka druga, in bolj ko bomo to skrivali, slabše bo za nas. Zato sem pred leti pristala na intervju za Sobotno prilogo Dela in revijo Viva. In bila sem zelo presenečena – odziv ljudi je bil zelo pozitiven, pisali so mi na mail, me klicali, me podpirali, in to je bil zame znak, da je treba o tem več govoriti, pisati, v prihodnosti mogoče narediti tudi kakšno oddajo na TV, osveščati ljudi, da je bolezen sicer res nevarna, vendar imamo danes že zelo dobra zdravila in se zelo veliko ljudi pozdravi. V Sloveniji imamo srečo, da imamo kombinirano terapijo, s katero se je uspeh zdravljenja zelo povečal.

Tudi iz Društva Kralji ulice so me povabili, da bi se seznanili s to boleznijo – kako se prenaša, kakšno je zdravljenje, kakšni so stranski učinki, ki se lahko pojavljajo pri zdravljenju ... Zelo sem bila presenečena nad odzivom brezdomcev, med katerimi je tudi mnogo okuženih odvisnikov. Aktivno so sodelovali v pogovoru, zanimalo jih je, kako se lahko zaščitijo pred okužbo, spoznala sem tudi ljudi, ki bi se radi zdravili, vendar se tudi tukaj pojavi problem, na katerega sem že večkrat opozarjala.

Človek se ne more zdraviti na cesti, ampak potrebuje za zdravljenje normalne razmere – predvsem primerno bivališče. To je velik problem, ki pa ga bo počasi potrebno začeti reševati, ne pa, da si le zatiskamo oči, kot se to v naši državi vse prepogosto dogaja, ko je potrebno pomagati malemu, nemočnemu, bolnemu človeku.

Obiščete lahko tudi forum na spletnem naslovu: <http://hcvjevci.mojforum.si>, kjer sta med drugim objavljena moj e-naslov in telefonska številka, če vas o hepatitisu C zanima še kaj več ali če imate še kakšna vprašanja. Če potrebujete pomoč, informacije, nasvet ali pa želite napisati svojo zgodbo in izkušnje s to boleznijo, se nam pridružite. Forum je popolnoma anonimen.

Več ko nas bo pripravljenih pomagati, močnejši bomo!

Eli

KAKO ČLOVEK PREŽIVLJA BOLEZEN HEPATITIS C?

Kako sem se okužil? Verjetno intravenozno, z iglo. To je bilo v zaporu. Sem se pač nepremišljeno zadel z metadonom za nekom drugim. Mislim, da sem ga skoraj 100-odstotno dobil na ta način. Žal mi je bilo šele, ko sem prišel ven iz zapora in sem se šel takoj testirati za vse bolezni (hepatitis, aids ...). Takoj ko sem v roke čez teden dni dobil izvide, sem se naježil od neke jeze. Težko je to z besedami opisati, se skoraj ne da.

Najhuje je bilo pa to, da sem na biopsijo jeter čakal dve leti. Žalostno, ampak nič ne moreš, ker si nemočen pri tej stvari, če se zdravnica prej ne odloči, da te da na biopsijo. Tri mesece kar naprej daješ kri in urin ... čakaš in čakaš in čakaš, da se bo kaj premaknilo.

Naročil sem se za biopsijo jeter na Bledu v Diagnostičnem centru Bled. Tam je pa zelo lepo urejeno, sploh okolica centra. Notri je pa kot v hotelu, prav kot hotel. Imaš tuš, kopalnico,

veliko sobo s satelitsko TV ... Vse imaš, tako rekoč kot doma. Pa zdravniki so na splošno zelo dobri, se potrudijo pri vsakem pacientu. Stane pa tudi za nekatere veliko denarja. V glavnem, dvakrat so mi punktirali. Bolelo ni čisto nič. Edini stranski učinek je bil, da me je rama začela neznosno boleti. Potem so mi na srečo dali ketonal v _i_. Potem je pa bilo v redu. Nič več bolečin. Čez pet ur, ob 18h, so me že spustili domov. Oče me je prišel iskat. Vse to je resnično. Ko sem koga vprašal, ki je že bil na biopsiji, so vsi so nakladali, kako to boli. Same laži zame. Jaz nisem nič čutil. Dali so mi lokalno anestezijo in opravili. Dvakrat so mi punktirali, ker je bilo prvič premalo vzorca. In zvečer sem šel domov. En teden me je malo bolelo, ko sem dihal. To je to. Ne verjemite vsemu, kar drugi pravijo. Mene ni nič bolelo.

M. H.

Tjaša Žurga

DAN X

Se ti zgodi, da se zjutraj zbudiš s totalno prazno glavo. Prvo, kar storim, je, da pobrem drobce včerajšnjega dne. Dan sestavljam kot sestavljanko. V žepu je ostalo še nekaj kovancev, sicer pa kot vedno znova odštevam dni do socialke.

V tisti totalni praznini ugotovim, da ne vem več dobro, kam sploh grem. Iluzije v meni se razblinjajo, vem, vem enostavno, da bi se morala ponovno sestaviti. Pogoltnem dve rdeči in eno zeleno kapsulo. Antidepresivi. Sprašujem se, kako bi funkcionirala brez njih. Potem še vzamem interferon in dan namenim tistemu, kar sem označila kot razlog, da preživim.

Spomini v mojih mislih počasi pričnejo udrihati v moje misli. Čutim neke vibracije v glavi in nekaj me neusmiljeno žene.

Vsi ti ljudje iz preteklosti sestavljajo mozaik spominov v moji glavi. A jaz enostavno stavim na vse ali nič in kot ponavadi dobim nič. Čas odteka in jaz z njim. Besede izgorevajo v čistino neba. Lovim. Neke besede vržene v prah. Čutim. Mrgolenje prahu. Dan X je in novih spoznanj v sebi enostavno ne najdem. Vzamem denarnico in stečem na cesto. Sirena rešilca me predrami dokončno. Dan X je in ptice so odletele na jug. Jesen izgublja barve. Kmalu pritisne mraz. Bojiš se. Sivine prihodnjih dni. Stečeš. V meglo, ki pred teboj lebdi kot neka nočna prikazen.

Nataša Dembsky

SOCIAL-EGO TURBULENCA

Bojan Sklepič

08
KRALJI
ULICE

PSIHOANALITIČNI MRK

OTROK SEM RESNICE,
IZRAZ SEM RESNICE,
A JO PREVAJAM.

HOČEM ŽIVETI, ŽELIM
DOJETI BELE IN ČRNE STIHE,
KOPLJEM PO RODOVITNI ZEMLJI,
SADIM, SLEDIM INTUICIJI V
ISKRENJE LJUBKEGA,
ZAZREM SE V LUNO,
SE UMIKAM V OBSIJANO
LAGUNO, PRISLUHNEM
BUČANJU MORJA, BEŽIM V KARIZMO,
V TURKIZNO MODRINO,
PRED KOM BEŽIŠ ČLOVEK,
MI ODMEVA MISEL,
MI POUČARJA DUH.

PROVOKATORJI, NOVODOBNI
KREATORJI KRADEJO ENERGIJO,
KALIJO RIBNIK,
DA BITJA SE ZALETAVAJO,
MEŠAJO GLAVO.

NA KONCU SE UMAKNEJO,
ZBEŽIJO, SE POTUHNEJO,
SE REŽIJO, POD KRINKO
ZMOTJE NOVIM ŽRTVAM
NASPROTI,
V ZAKRINKAN SMISEL,
DALEČ OD SKUPNE POTI,
IN TLIJO ENERGIJE, VIHRA
PODIVJANA POJENJA,
V NOVO JUTRO SE PLAZIM,
KRETNJE, MISEL, KONCENTRACIJA,
VSE POSTANE HOMOGENO
IN ZOPET SE OGLASIM:
NOTRANJE ŽIVIM K POSLUHU,
BLAŽEN JE TA OBRAZ.

ŠPORTNI KRALJI

No, pa smo v novem letu! Športni kralji praznujemo prvi rojstni dan. Lansko leto tak čas smo se prvič dobili štirje brezdomci plus moja malenkost in začeli igrati mali nogomet. Če bi nas takrat kdo gledal, bi rekel, kaj se pa grejo, saj ne morejo dobrih deset minut teči, kako bodo šele igrali nogomet. Res, bilo je to žalostnih in za vse nas zelo napornih deset minut. Toda bili smo vztrajni in si želeli dokazati, da nismo kar tako. Fantje, ki sedaj igrajo nogomet, lahko odigrajo že tri tekme po dvajset minut, pa niso tako upehani, kot so bili na prvih tekmah ali treningih. V prvem letu smo dobili tudi dva pokala za prvo mesto ter za sodelovanje, kar je lep rezultat za prvo leto. V prejšnjem letu so nam zelo pomagali: Športno društvo Poljane ter ekipi Ribe in Fušarji. Športno društvo Poljane nam je omogočilo prostor za preoblačenje, mreže na golih in ob nedeljah druženje. Nogometna zveza Slovenije nam je podarila drese, tako da smo vsaj podobni ekipi. Za letos se menimo, da bi nam Nogometna zveza Slovenije podarila tudi trenirke.

Tako smo v prvem letu kar nekaj doživeli. Žal pa še nimamo prostorov, da bi lahko igrali tudi pozimi. Telovadnica bi nam zelo prišla prav, toda vse je povezano s financami, poleg tega se brezdomci lahko zberejo skupaj le ob sobotah ali nedeljah, kajti med tednom skrbijo za preživetje. Tako da je problem tudi pri brezdomcih. Kajti organizacije, ki nudijo obleko, prehrano in zatočišče imajo določen urnik in red, ki se ga morajo brezdomci držati. Nekateri pa nimajo niti kje spati, pa si vseeno želijo igrati. Toda človek, ki ni prespan in je zraven še lačen in prezebel, bo težko motiviran za kakšno aktivnost.

Pa da ne bomo samo jamrali, jokali in se sami sebi smilili, se imamo

vseeno fejest, kajti preko športa spoznavamo tudi druge stiske in probleme, se pogovarjamo, družimo in si dokazujemo, da zmoremo – kljub vsem težavam, ki jih brezdomci imajo!

V tem letu pa si predvsem želimo, da bi bili na nogometnih tekmah športno oblečeni. Predvsem imamo probleme ravno s športno opremo, supergami, dresi, trenirkami, vetrovkami in žogami. Naš golman pa je sploh klošar v pravem pomenu, saj revež brani z rokavicami za smučanje in na sploh je brez opreme. Zato prosimo vse, ki nam lahko pomagajo, da nam v letošnjem letu prispevajo k opremljanju nogometne ekipe Kralji ulice. Oglasijo naj se na našem naslovu: Društvo Kralji ulice, Poljanska 14, 1000 Ljubljana.

Ja, saj vem, boste rekli, ti brezdomci pa res ne morejo brez fehtanja. Mogoče res, ampak športno opremo zares potrebujemo!

Selektor Darko Majtan

TATU ZGODBA

Ko sem bil v vojski v JNA, smo imeli trije nadimek Metulj. Indijanca sem si naredil kasneje, ko sem si z njim prekril ime bivše punce. Orel mi je bil preprosto všeč, kaj naj rečem ... Naredil mi ga je prijatelj, jaz pa sem ga njemu. Ker nisva imela denarja za profesionalnega, sva si naredila takega. Imel bi še kakšnega profesionalnega, pa si ga zaenkrat ne morem privoščiti.

Drago

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

09
KRALJI
ULICE

Nikoli več

Razočaran, obupan.

Gledam svoje poslednje pivo, ne bom se več boril proti zlu, ki lije vame, ne bom več upal na lepše čase, ne bom več brezglavo hodil po mestu vedno sam in osamljen, vedno prazen in omamljen.

Odšla si z drugim v posteljo na poslednji fuk - in jaz vrtoglavo zaljubljen v tebe, deklico popolnosti, trpim ob misli tvojega razodetja in razgaljenosti, ki si jo poklonila njemu.

Nič ni več smiselno, ves moj trud je zmetan v prah. Ne bom se več trudil skriti svoje moške šovinistične face, osovražil sem te, prasica mojega ideala, ki mi nisi dala možnosti. Ne glej me, ne smej se, ne ogovarjaj me, preziram te z vsem svojim bitjem, nikoli več ti ne bom poklonil sveta razkošja, ne bom ti polnil upanja in te hranil z optimizmom. Prodal sem tvojo srečo hudiču, naj počne z njo, kar mu duša poželi, naj te nabode sovraštvo, naj povleče iz tebe vse zlo, ki ga premoreš, ne kliči, ko boš v stiski brezglavo med štirimi zidovi uma brezciljno tavala, ker ne bom več tak, kakršnega si me vajena. Rekel bom le: »Jebi se, pokvarjena duša.«

Žigažaga

foto: Nona

Fotozgodba:

TONI IZ ŠIŠKE

010
KRALJI
ULICE

Nekaj dni nazaj – zadnjega januarja – je minilo točno eno leto, odkar so ljubljanske ulice bile ob eno svojih duš, ki jim je svet dom, ker doma – tistega, ki ga odkleneš in zakleneš – nimajo. Sliši se tragično, vendar ni. Nasprotno: Toni, danes 51-letni gospod, je po 18-letih nabiranja uličnih izkušenj prišel spet nabirati izkušnje doma. Našel je svoj ključ. V Šiški je sedaj doma in nič več izpod milega neba ...

Slabih štiristo dni živi v malem razkošju trinajstega nadstropja, kjer je stanovanje z njegovo sobico. Ta meri osem kvadratnih metrov, dopolnjuje pa jo še manjši balkon, kjer si poleti prižge kakšno cigareto. Zelo je urejena, saj sicer ne bi nudila toliko ugodja, kajti v njej so postelja, velika pisalna miza, hladilnik, televizija, mizica za goste in še kaj. Poleg njegove sta v stanovanju še dve sobi, tako da si toaletne prostore deli z dvema sostanovalcema, ogromno teraso pa s stanovalci bloka. Šišensko streho nad glavo je dobil preko Javnega stanovanjskega sklada in zanjo mesečno plačuje skromno najemnino.

Toni je preživel marsikaj: osemnajst let ima »cestne dobe«, od tega je zadnje tri leta bival v montažni enoti zavetišča za brezdomce – v kontejnerju, odvisnost od alkohola pa je prečrtal pred osmimi leti, saj ga je začelo zapuščati zdravje ... Cesta in njeni večkrat nevidni sovražni sopotniki so na njem pustili globoke rane – tistih duševnih niti ne kaže, večinoma je vever in razposajen – in nekatere si bo oskrboval do svojega zadnjega dne. Zaradi zlomljene stegnenice in kolena je prestal sedem operacij. Njegova noga je sedaj zatrjena, tako da je ne more pokrčiti. Je tudi pet centimetrov krajša od druge, vendar se s pomočjo ortopedske obutve in sprehajalne palice odpravi malo naokrog prav vsak dan.

Ker doma nima kuhinje, od ponedeljka do ponedeljka obeduje v zavetišču za brezdomne za Poljanski cesti, zvečer pa prigrizne kaj iz svojega hladilnika. Ko ponosno tipka po svojem prenosniku, pove, da doma tudi nima kje prati oblek, zato jih nosi v čistilnico v bližnji nakupovalni center.

Njegova leto in pol stara strast je internet, s pomočjo katerega najraje komunicira z ljudmi. Z internetom oziroma še prej z računalnikom se je srečal dve leti nazaj v Knjižnici Otona Župančiča, kamor tudi sedaj zelo rad zahaja. Računalnik ga je pritegnil do te mere, da se ga je naučil uporabljati. »Prej sem znal nič od nič,« pravi, medtem ko spretno jadra po svojih najljubših spletnih straneh.

Stvari, ki so nam morda včasih že samoumevne, Toni ceni in v njih uživa. Ulice ne pozabiš kar tako. Sploh je ne pozabiš pravzaprav. Njemu je bila na ulici vsak dan, ko se je zbudil, najhujša prva misel – misel na to, kje bo spal. Sedaj je končno drugače. Sedaj najprej prižge računalnik.

Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

NEK AJ

cestnih

MOJ LAJF

Sedaj gremo v moje čase, ki so vsaj za mene dobri, saj se takrat nisem drogiral, kot se zdajle. Takrat ko je mami še živela, smo se kot dobra družina še predobro razumeli. Ko mi je mami umrla v prometni nesreči, je šlo vse na dno ... jst sem se začel drogirati, oče pa je začel s tabletami. Zdej pa ne vem več, kaj narediti ... Oče me še pogledat noče, kaj šele, da bi se pogovoril. Upam, da se ne bo komu kaj podobnega zgodilo.

Darko Pešl - Jerry

DOGODEK Z ULICE

Žicam človeka, pa me slednji vpraša: »Ste lačni?«
»Seveda,« mu odgovorim,
»saj že tri dni nisem nič zaužil.«
Pravi: »Greva v gostilno?«
»Ja, prosim lepo, če ste tako prijazni,« pritrdim. Odpeljeva se v Šentjakob. Parkira pred gostilno, tik pred vhodom pa pravi, da je v avtu pozabil denarnico. Gre nazaj do avta, se usede vanj in odpelje. Lahko si mislite, kakšne komedije sem doživljal; da sem nažical za avtobus nazaj do matične baze – Ljubljane ... Naj se v peklu cvre! Potem sem razmišljal, kaj bi šele bilo, če bi on za oba naročil hrano – »dobrotnik« kot je bil – potem pa bi rekel recimo: »Samo na WC skočim ...«

Zmajček

Jutranja kava je tista, ki te popolnoma prebudi, je tista prava, ki te spravi k sebi še, ko si najbolj zaspan. Ima svojo neznansko moč v sebi, da se ji popolnoma prepustiš. Njena vsebnost pa je različna. Lahko je močna ali pa zmerna, kakšen občutek ima človek pri njej, pa ve vsak sam. In seveda dodatki, ki njen okus naredijo boljši, to je seveda mleko ali pa smetana. Kava je vendar naša jutranja obveza. Je naš fetiš. Lahko pa je kot zgolj mala potreba. Ter seveda najbolj učinkovita, ker kasnejše kave to niso. Jutranja kava pa je vendarle edina sladka budnica, dasiravno kaj hitro postane nujna potreba vseh nadaljnjih dni, obveza, kajti brez nje ni več pravega jutra. A vendarle ostaja ta jutranja kava nekaj ... Ker se po jutru dan pozna.

Anči

SKALE V PESEK IN ELEKTRIČNI DINAMIT

Nekdo od obiskovalcev dnevnega centra in uredništva mi je zastavil kar zanimivo vprašanje. Vprašal me je, kako bi doma spremenil skale v pesek. Na vprašanje sem gospodu seveda odgovoril, čeprav me je malce fasciniral. Namreč, da spremeniš skale v pesek, moraš izdelati električni dinamit. Pri tej izvedbi ne potrebuješ ure za nastavitev. Na njegovo vprašanje, kako se to izdelá, nisem upal odgovoriti, ker mi ni vseeno, kaj bo gospod počel doma. Napotil sem ga do ustreznih organov, ki se tej zadevi posvečajo vsak dan. Upam, da je dobil nadaljnje odgovore in da je potem doma po pameti spreminjal skale v pesek. Je pa tako. Ko vtakneš vtičnik v vtičnico, naredi samo še BUMMM!

KTM - Mare Ceglar

Sem Smiljana B., dragi bralec, cenjena bralka! Že v predzadnji številki Kraljev ulice sem začela pisati o kulturnih dogodkih v letu 2008 in si ne morem kaj, da ne bi kaj napisala ob petstoti obletnici rojstva Primoža Trubarja, ker je bil svoj čas preganjan – neke vrste brezdomec (torej je naš). Potreboval je kar precej let, preden je bil priznan, čeprav je napisal Abecednik in Katekizem, prvi slovenski knjigi. Napisal je več molitev, izdal pa je tudi ves Novi testament. Tudi Nemci ga zelo cenijo, po njem so poimenovali celo ulico.

Ko sem pri Bibliji, želim napisati, da je bilo prejšnje leto leto Svetega pisma. A to leto je leto svetega apostola Pavla, ki je bil farizej in je preganjal in zapiral takratne kristjane. Še kot Savel je na poti v Damask srečal od smrti vstalega Jezusa Kristusa in se preimenoval v apostola Pavla in to točno pred dva tisoč leti. Bil je velik mučenik, bil je hičan, preganjan, zaprt in kamenjan, kljub vsem izkušnjam in pretkušnjam je bil zvest in do zadnjega je oznanjal evangelij. To pomeni, nekaj novega dobrega, da se je približalo Božje kraljestvo tukaj in sedaj; za mene in za vas, dragi bralci. Bil je prvi veliki spreobrnjenec, ki nam je vsem za zgled (nikoli ni prepozno za spreobrnjenje). ... Lahko smo le ponosni, da smo to, kar smo.

Smiljana B.

ANEKDOTE IZ PRODAJE

Med prodajo časopisa se mi približuje starejši gospod, in ko si ogledujem njegovo polhovko (polhova kapa), tudi on z zanimanjem opazuje časopis ter vpraša: »Kaj pa je to?«

Odgovorim mu, da je to revija za pomoč brezdomcem, ki jo izdaja društvo, s pomočjo katerega sem v treh letih prodaje prišel do sobe. Povem mu tudi, da od države pri skoraj dvajsetih letih delovne dobe nisem dobil ne elektrike ne vode, ko sem bil v največji stiski. Tako smo pač volili ... Prikimal je.

Nekaj trenutkov je strmel, nato pa s prstom, usmerjenim v Kralje, dejal: »Še več bo takih.«

Šale

PRODAJANJE KRALJEV V CELJU

Kakor vsak prodajalec ve, se proti koncu meseca prodaja Kraljev v Ljubljani upočasnijo, saj ti vsak drug, ki pride mimo, pove, da ga že ima. Tako sem se samoiniciativno odločil, da poskušam srečo tudi kje drugje. Izbral sem si Celje. V drugi polovici meseca me lahko najdete v centru Celja na tako imenovani zvezdi. Prvič, ko sem šel v Celje, sem s seboj vzel premalo Kraljev. Drugič te napake nisem ponovil, saj sem edini, ki v Celju prodaja Kralje. Poskušal sem prepričati nekaj celjskih brezdomcev, da začnejo sami prodajati Kralje. Ni jih zanimalo, kar pa jim ni preprečilo, da me ne bi grdo gledali pri več kot uspešni prodaji. Pred božičem je tam neko humanitarno društvo delilo brezplačen golaž za brezdomce. Prišla sta mogoče dva od njih, ostalo pa so potem razdelili mimoidočim. Ne vem, zakaj je med njimi takšno nasprotovanje pomoči, ki jo navsezadnje potrebujejo. Se vidimo v Celju!

Marko Nakrič

RESNIČNA 22

K meni pristopi mlada punca, mi izroči en evro, vzame revijo in malo poklepeta z menoj. Seveda, zaposlena je v podhodu Plave lagune, tako da se videvava praktično vsak dan. Lepo me pozdravi, povpraša, kako sem, osebno pohvali mojega Avisa. Zaposlena je nekje v tajništvu, tako da hodi tudi za ostale sodelavce po malico, to pa omenjam zato, ker imajo vsak četrtek v njenem kolektivu za malico sadje. Tako da jaz dobim kakšno pomarančo, banana in ostalo sadje. Želim ji veliko uspeha pri njenem delu in nasploh v življenju. Najlepše se ji zahvaljujem za vse lepe, tople, sladke besede.

Roman

ALI NE BI RAJE DELAL?

Živjo, spet sem tu, blizu vas, s šopom Kraljev ulice v roki, z upanjem v prosečih očeh in prijazno besedo v pozdrav.

Ne boste verjeli, vendar po vseh razočaranjih, s katerimi me nekateri izmed vas spravijo na tla, pobijejo, ne z gorjačo, z besedo in odnosom, z lažnimi obljubami in nesramnimi triki, sem se počasi spet pobral in si priboril pozitiven pogled na svet okoli sebe.

Verjemite mi, ko vam rečem, da svet okoli nas oblikujemo skupaj, pa naj bo dober ali slab. Vsako družbo in njeno ureditev ustvarijo poleg nas tudi tisti presežniki, tako najboljši kot tudi najslabši izmed nas. Zgodovina pa si ustvari svoje mnenje po naših dejanjih, najsaj bodo slaba ali dobra. Sedaj naj bi prevladovala v svetu demokracija. Tako je tudi pri nas v ljubi Sloveniji. Pa vendar na trenutke dobim občutek, da današnja družbena ureditev temelji bolj na kapitalizmu, v katerem imata glavno vlogo denar in politična moč. Predvsem pa nas na vsakem koraku spremljajo laži in sumničenja, izkoriščanje in nasilje. Veliko takšnih in drugačnih zgodb

ste že slišali, ne bom vas moril z naštevanjem, povedal vam bom le svojo, na koncu pa bom zelo vesel vašega mnenja.

Pred kakšnim mesecem in pol sem med prodajo Kraljev ulice srečal nekdanjega prijatelja, s katerim sva nekaj časa skupaj popivala in počela cel kup neumnosti. Kasneje sem sam prenehal s pitjem in z neumnostmi, prijatelj pa to še vedno počne. Izgleda, kot da ne misli odrasti in prevzeti odgovornosti; po drugi strani pa zna dobro izkoriščati ljudi okoli sebe. Kakorkoli, najino prijateljstvo je utonilo v pozabo.

Sedaj sva se videla prvič po dvanajstih letih. Po izmenjavi najinih dogodbic in namenov mi je povedal, da je odprl privatno firmo za razpečevanje reklamnih letakov v poštne nabiralnike. Povabil me je, da zamenjam enega njegovih bivših delavcev, ki mu je ravno dal odpoved. Bil sem prijetno presenečen, vesel, skoraj sem se mu zjokal na rami od sreče. Komaj sem se obrzdal in pomislil, da se mi obetajo popolnoma drugačni časi, lepši časi. Bodočega šefa že poznam, drug do drugega se obnašava precej neuradno; kot prijatelja! Plačilo? Popolnoma mu zaupam, vem, da bo pošten do mene. Pa sem se zmotil.

Z delom sem začel še isti dan. Delo je bilo naporno, saj sem v dveh dneh od deset do dvanajst ur dnevno obiskal 2 500 hiš in prehodil na desetine kilometrov. Po dveh tednih sva se s šefom pogovorila. No ja, on je govoril. Pohvalil me je, češ, da tako pridnega delavca še ni imel, mimogrede mi je še povedal, da bom plačan 0,012 evra na reklamo, on sam pa dejansko dobi 0,05 evra na reklamo. Mislil sem si, naj on dobi kolikor hoče, samo da bom kolikor toliko pošteno plačan. Seveda je to delo na črno, ker ne plačuje davkov in mojega zavarovanja, prevoza ali malice. Vendar nisem poslušal bratovih nasvetov, s katerimi me je skušal spraviti k pameti. Šef mi torej dodeli večji rajon ... (Se nadaljuje.)

Georgy

Dogodki:

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

Tudi v mesecu decembru je bila v obtoku naša stojnica s prodajo izdelkov, ki ste jih prinesli prijazni ljudje. Na sliki se vidi, da smo imeli velik obisk, o zaslužku pa ne bi govoril, ker je namenjen novemu prostoru, ki ga že nestrpno pričakujemo. Z vsemi sodelavci in sodelavkami se zahvaljujem za prinese izdelke in seveda se toplo priporočamo za nove na našem znanem naslovu: Poljanska 14.

Povedati pa moram, da bo tudi v letu 2009 naša stojnica delovala vsako zadnjo soboto v mesecu. Torej, vidimo se 28. 2.!

Vsem se zahvaljujem za prijazen nakup, obisk in še enkrat hvala!

Vaš pavliha,
Roman

foto: Tomislav Gruden - GTS

VZDRŽANI, KAKO PA KAJ SPITE?

V soboto, 17. januarja, se je skupinica državljanov zbrala na shodu za ustavitev nasilja v Gazi. Organizirala ga je Slovenska muslimanska skupnost, na odru pa so spregovorili tudi nekateri drugi posamezniki ter predstavniki različnih skupnosti in

foto: Špela Razpotnik

društev. Zbrali smo se solidarni s prikrajšanimi, zatiranimi in vse predolgo podrejenimi. Taki, ki se lahko z njimi zlahka poistovetimo v svoji človeški ranljivosti.

Zdelo se nam je neizbežno izraziti solidarnost z nedolžnimi žrtvami ter obsoditi hladnost svetovne skupnosti, še posebej pa neodzivnost predstavnikov slovenske vlade, ki naj bi zastopala svoje državljane, saj prepogosto daje vtis, da služi predvsem ekonomskim monopolistom. Kot je izpostavila predstavnica društva UP Faila Pašić Bišić, je za zaustavitev nasilja v Gazi bilo prepozno že včeraj. Mar torej niso ignoranca, molk in neukrepanje v takih primerih obsodbe vredni, prav tako kot odkrito izkazovanje premoči?

In še: nehote se mi je prikradla misel, da čakam dan, ko bo mirovni shod v podporo Palestincem priredila židovska skupnost – v Ljubljani ali kje drugje. Dan, ko solidarnost ne bo poznala barve, pripadnosti in ne etnične ali religijske meje. Na tak dan mirovni shod morda niti ne bi bil več potreben.

Špela Razpotnik

MESENO SPOZNANJE NOMINIRANO ZA DNEVNIKOVO NAGRADO FABULA

V januarju se je začel festival Fabula, v okviru katerega se tradicionalno podeljuje tudi Dnevnikova nagrada Fabula, namenjena najboljši slovenski zbirki kratke proze, izdani v zadnjih dveh letih. Za dodelitev nagrade je petčlanska žirija nominirala osmerico finalistov, med katerimi je tudi zbirka *Meseno spoznanje* Franja Frančiča, ki smo jo izdali pri Kraljih ulice. Frančič je za svoja dela že dobil mnoga priznanja in nagrade, Dnevnikove Fabule pa še ne, čeprav je za to nagrado sicer že bila nominirana tudi njegova knjiga *Trkaj, trkaj na nebeška vrata*.

Frančič pa je tik pred koncem lanskega leta na žirijo nagrade naslovil zahtevo, naj se umakne nominacijo njegove knjige *Meseno spoznanje* za to nagrado, in sicer zato, ker je med člani žirije tudi oseba, ki je z njim v sporu oziroma ki ga toži zaradi domnevnega ogrožanja, česar Frančič seveda ne priznava.

Frančič, ki je imel letos izjemno uspešno leto, je sicer znan tudi po tem, da je že večkrat zavrnil kaka priznanja in nagrade, praviloma tudi zato, ker niso bile povezane z materialnim priznanjem. Pravi namreč, da mora tudi od nečesa živeti. Z vsem tem v zvezi je bilo v sobotnem Večeru, 10. 1. 2009, v rubriki Osebn objavljeno zanimivo dopisovanje med Frančičem in Petro Vidali. Slednja je zapisala – kot ilustracijo izjemno produktivnega Frančičevega leta – tudi to, da doslej gotovo še nihče ni v istem letu objavil knjige v literarno najbolj prestižni zbirki Kondor ter v »zbirki« Kraljev ulice, ki ji je Frančič brezplačno odstopil v objavo *Meseno spoznanje*. No, to pa tudi ni čudno, saj je *Meseno spoznanje* bila prva knjiga, ki smo jo izdali v »zbirki« Kraljev ulice, če ne štejemo dveh stripovskih zvezkov Nika Kneza (*Street Stripnik 1* ter *Stripnik 2*).

Bojan Dekleva

PRAZNOVANJE NOVEGA LETA

22. decembra 2008 je društvo Kralji ulice praznovalo prihod novega leta v prostorih Fakultete za socialno delo, in sicer skupaj s študenti omenjene fakultete za Bežigradom.

Lepo in toplo so nas sprejeli, na koncu tudi pogostili s prigrizkom, Kralji ulice pa so nas še razvedrili z igro, ki so jo naštudirali in jo tudi odigrali na profesionalni ravni: igra je bila zelo prepričljiva, odigrana zelo spontano in tekoče, kot da bi bili pravi profesionalni igralci.

Z glasbenimi mojstrovinami s kitaro in orglicami je uspešno nastopil Bojan Sklepič, ki je tudi večkrat zelo lepo zapel in pokazal, da Kralji ulice nismo kar tako, da marsikaj obvladamo. Mi ostali, ki smo bili samo gledalci in poslušalci, smo lahko resnično uživali ob igri, ki so jo predstavili in odigrali nastopajoči iz Kraljev ulice: Gregor B. Hann, Rok Pibernik, Tomo Golob, Bojan Sklepič, Zoja, Žiga, Iva Hladky, Marko Nakrič, študentki Kristina in Adrijana ter študent Rok. Na samem koncu pa nas je s svojimi šalami zabaval Marko Nakrič, sledila sta še prigrizek in slovo.

Imeli smo se zelo lepo – za moj občutek enkratno. Če bo tudi letos na kocu leta vsaj približno tako, bomo verjetno vsi zelo veseli. Pa naj še jaz izkoristim to priložnost in vsem skupaj malce z zamudo zaželim srečno 2009.

Rajko

Zahvaljujemo se vsem donatorjem, ki so nam omogočili sredstva za srečelov in pogostitev. Ti so bili: Lek, član skupine Sandoz, Mercator ter Študentska organizacija Fakultete za socialno delo.

foto: Maja Vižintin

foto: Tomislav Gruden - GTS

foto: Tomislav Gruden - GTS

foto: Tomislav Gruden - GTS

foto: Anja Žnidaršič

PROSOJNA KOŽA BESED

Tvoja koža je prosojna,
ti si beseda, beseda te izgovarja:
da bi tišina izgovorila mir,
in ti se ji predaš.
In bežiš. Najbližje.
Honduras, Metelkova, bežiš v besede,
drugje si, zato znova odhajaš.
Ne zbežiš pred sabo,
to je sodba zapisana za zavest,
ki ve, da je drugje.
In je občutje, ki ne mine,
zaklenjeno je v spomine.

Zgodi se. Srečala si tujca
in tujec je srečal tebe
odtujeno od sebe:
vdor strahu, ker ni jezika
razen jezika,
ki se prepleta z drugim jezikom.
S katerim se prepleta ta jezik?
Komu se ponoči iz ust cedi slina?
Občutje se odmakne,
izmozgana latovščina govora
se ne pretaplja v odgovor:
besede so strašila na razorani zemlji src,
ne preženejo ptic.
Ptice letajo, strašila ne strašijo,
srce je en sam patos.
In je pusta zemlja, ko jo veter boža.

Zapišem, utripam, beseda je tu,
nekje tu je.
Je rob nevzdržne samote,
poljubim tišino, tišina ne izgovarja nič.
Poljubljam tebe,
koža se množi z dotiki,
prikličeva se k sebi brez besed.

Urban

Z ROKO V ROKI SONCE SVA LOVILA,
PRIHODNOST, SREČO V ZVEZDE SVA POSLALA.
NEŽNO SE LJUBILA IN VSE SVA SI DELILA.
VERJEL SEM TI, VERJELA SI MI ...
PA VENDAR SEM GRDO TE IZDAL, OMADEŽEVAL.

SEDAJ OB SVEČI BEDIM,
SE KESAM, OPROSTI MI, PROSIM, IN VEM, VEM ...
KES, PROŠNJA USLIŠANA BO,
KO V TRDO ZEMLJO POLOŽIJO MOJE TELO.

DR.

foto: Matilda M. Dobro

BOSCO III

A noč nora vse da,
hočeš še?
Ja, spati ne,
a lupčka se ne branimo.
Ko spiš,
bediš, v denarju, sreči,
pički
iščeš srečo!
A konec koncev umreš.
Slovenec si ali ne?
Slovenec sem,
z malim s,
slovenec.

Bosco

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

POSTOPAM PO PROSTORU.
TEM PROSTORU.
IN OPAŽAM NJENE LEPE HLAČE.
PLOŠČATE, POLIKANE, POLNE MOJIH SLIN.
POLNE GLASNIH VZKLIKOV PO POČETJU.
TEM POČETJU.
GLEDAM, PA NE VEM PLAKATA.
GLEDAM, PA NE VEM PORTEKTA.
PODARILA MI JE SIVKO.
SUHO JE JAMČILA IN JAZ SEM VERJELA.
OD TAKRAT NAPREJ PIŠEM NAVODILA ZA POLJUB.

KAČJA KRALJICA

KOMU TI PIŠEŠ, MOJA MRZLA NEVESTA?
ALI VRATA MI KAŽEŠ, KER SI SEBI NEZVESTA?
SPET SI SE ČISTO SLUČAJNO IZDALA,
SE SPOMNIŠ MORDA, DA KDAJ HLAČE SEM PRALA?
KRIŽIŠČA NOG NIKOLI NE KAŽEM,
RAJE HODIM PO KRILU IN ČIPKE ZAMAŽEM ...
JAZ NOSIM TI TRNJE IN VLAGA ME JEMLJE,
DAJ, POZABI NA NJO, KI VLADARICA JE ZEMLJE!
GREVA RAJE V OBLAKE KOŽNATIH KRIL,
LE POLJUB V VIŠAVJU NAJU BO UMIRIL ...
NE VIDIŠ, NE SLIŠIŠ ALI NE VEŠ?
ŠE VEDNO SEM TVOJA, ŠE VEDNO ME SMEŠ ...

NADoGLAS:

foto: Matilda M. Dobro

foto: osebni arhiv

Sol in Koper

biba.koper@gmail.com

INES ... DEKLICA Z VŽIGALICAMI ... ŽENSKA S ČASOPISOM

018
KRALJI
ULICE

Kaj povedati o tej barviti dekllici? Kaj izpostaviti, ko pa jo toliko stvari in situacij zaznamuje? Kako pravično razsoditi, kaj je prav in kaj je napak? Pa vendar, bom poskusila.

Dekllica je pravzaprav že ženska. 41 let krasi njen obraz in ravno zaradi obraza in njene brezhibne postave človek v njej vidi dekle. Svoja leta nehotе – vendar zelo uspešno – prikriva in skriva. Ob prvem srečanju se mi ni zdela nič kaj posebna ... samo ena iz množice. Bolj se ne bi mogla zmotiti. Ines v sebi skriva ogromno. Žal mi je, ko sem sčasoma spoznala, da je ta ogromno, sestavljen v večini iz slabih izkušenj z ljudmi. Že njeno otroštvo ... Leta, ko bi morala uživati in raziskovati veselje odrasčanja, so zaznamovali bolečina, trpljenje, trpinčenje in bolečina. Ogromna bolečina. Kot vsak otrok je v svoji nevednosti krivila sebe in mislila, da je to tako ali tako najbolj normalno odrasčanje in da si vse slabo tako ali tako verjetno zasluži. Ko je končno nekako dočakala polnoletnost in vsaj neodvisnost na papirju, se je veselila prihodnosti. Pa vendar ji ta ponovno ni prinesla ničesar dobrega. Zakon, v katerega je vstopila in za katerega je mislila, da ji bo postregel in nadomestil vso zamujeno ljubezen in toplino, se je kaj kmalu izkazal za zapor. Zanj, ki je umetniška duša in ki nadvse ceni svojo svobodo, je bil ponovni povratak v stanje status quo, kjer mora na silo prenehati sanjati in ustvarjati, precej travmatičen. Zaradi vsega preživetega pa so se počasi začele na njeni duši kazati posledice. Trpela je za depresijo in verjetno še kakšno psihično težavo, ki pa je ni imela komu zaupati, še manj je lahko pričakovala pomoč od strokovnjakov. Zakon in otroka ... vse je izgubila. Takrat pa je verjetno izgubila še tisto malo volje in vere v boljši jutri. Komajda se je prebila iz revščine do te mere, da ima danes poskrbljeno vsaj za osnovne potrebe: v najemu ima majhno sobico in prejema socialno pomoč. Ravno njena sobica pa je popoln odraz njene človeške barvitosti, saj je napolnjena z vsemi mogočimi ročnimi izdelki, ki jih Ines pridno izdeluje in kopiči v že tako premajhnem prostoru. Včasih ji tudi uspe kaj prodati. Za simbolično ceno seveda, saj kot pravi tako ali tako ne more ovrednotiti vse ljubezni, ki jo v določen izdelek vnese.

Pred dobrimi šestimi meseci sva se spoznali. Spoznali sva se zahvaljujoč projektoma PLOB (Priateljstvo ljubljanskih in obalnih brezdomcev) in Kralji ulice. Takoj se je angažirala, saj ji je bilo takoj jasno, da bo s prodajo časopisa lahko samo profitirala in prav ničesar izgubila. Tako je postala prva uradna prodajalka časopisa Kralji ulice v Kopru in prva, ki je prejela identifikacijsko izkaznico, kjer jasno piše, da je prodajalka in sodelavka društva. Dnevno zna prodati od 50 do 70 izvodov časopisa. Vse je odvisno od dneva,

vremena in njenega psihičnega počutja. Za prodajalko začetnico – sploh v tako majhnem mestu, kot je Koper, kjer je časopis relativno še neznan – je njena prodaja zelo uspešna in je lahko marsikomu v spodbudo. Ves denar, ki ga pridobi od prodaje, nekaj malega ji kupci seveda tudi darujejo dodatno, potroši za preživetje in pa za nakup kakšne malenkosti za svoja otroka. Je pridna, vztrajna, dosledna in prijazna prodajalka. Kljub temu, da pri marsikom velja za »vaško posebnost«, se ljudje radi ustavijo pri njej, kakšno rečejo, kupijo časopis in odhitijo dalje. To pa je tudi namen prodaje: da si prodajalci in prodajalke širijo socialno mrežo in da jih ljudje spoznavajo kot sebi enake, torej osebe iz krvi in mesa. Ines je kljub vsem slabim izkušnjam ostala nepokvarjena in celo naivna. Ker ljudem generalno zaupa, velikokrat spregleda zle namene nekaterih. Slaba presoja karakterjev jo je že nekajkrat zapeljala v težavne situacije. Tako je med prodajo gospodu, ki jo je ogovoril, češ, zakaj prodaja časopis, zaupala, da to počne, ker je brez zaposlitve in potrebuje denar. Gospod ji je obljubil zaposlitev ali vsaj pomoč pri iskanju le-te in tako od nje dobil njeno telefonsko številko. Naslednje dni ji je ta neznanec pošteno »težil« po telefonu in jo pričel celo izsiljevati, da bi zanj počela razne stvari (ilegalne, seveda). S pomočjo prijateljev se je sicer Ines uspela rešiti krempljev neznanca, pa vendar ... strah ostaja, pravi. Nikakor ne zna v ljudeh poiskati zlobe ali zlonamernosti. Kljub vsemu zaupa. Vedno verjame, da ji želi slehernik samo pomagati in da to počne iz gole dobrote in nikakor ne iz slabih motivov. Sama je po srcu dobra in nikdar preračunljiva, ravno zato nikakor in nikakor ne želi sprejeti dejstva, da pa vsi le nis(m)o takšni.

Ines v sebi skriva nekatere pravljicne lastnosti in je kljub vsemu pokončno pravična. Dejstvo je, da potrebuje veliko več razumevanja od okolice, kot ga prejema. Ne morem dognati, zakaj okolica človeka, ki je samo malce drugačen od njih samih in ki ne želi biti serijski klon, odločno zanika in mu nikakor ne ponudi možnosti, da pokaže in dokaže, da drugačnost še zdaleč ne pomeni nekaj slabega. Nikakor. Pomeni samo drugačnost. Raznolikost. Barvitost. In bivanje izven okvirja.

Če na ulici srečate našo Ines, jo prijazno pozdravite in ji prisluhnite, vedno ima povedati veliko zanimivega. Prodaja časopis, ker ni lenoba, ki bi čakala, da ji karkoli pade prosto z neba. Prodaja časopis, ker potrebuje denar. Prodaja časopis, ker je to njena pravica. Njena pravica je prav tako živeti v miru, ki si ga je po letih maltretiranja, psihičnega, fizičnega in spolnega zlorabljanja prમેjduš prislužila. Sploh pa, če je njena drugačnost tako zelo napačna, sem jaz rade volje v zmoti.

Vaša Biba

foto: Biba

SIMBOL DREVEŠA

SIMBOL DREVEŠA

JE SENCA MOJEGA TELES,
Z NJO, Z NJIM POTUJEM,
Z VEJO, Z ROKAMI,
S KORENIKO, Z NOGAMI,
KAR DRŽIJO ME ŠE,
DA OD NJIH ODMAKNIL BOM SE NE.

TAKŠNEGA, A NIČ DRUGAČNEGA
ME STORIL, RODIL SVET JE,
A ZA POTOMCA DREVEŠA
KRIV SAM NISEM ŠE.

ODKAR FANTIČ SEM POSTAL,
NIHČE ME VEČ NI POZNAL,
A JAZ DEJAL JIM SEM LE,
SAJ Vendar STOJAN MI JE IME,
KI Z IMENOM RAZGLAŠEN SEM
ŽE ZA VSE.

JAZ VERJAMEM VASE ŽE,
KOT PISATELJ-PESNIK ZASE LE,
A NE PREZREM VSEH BESEDIL,
DA NE UTONEM ŠE V REKO NIL.

A ZDAJ, KO ZNAN SEM ŽE
KOT VSAK ROMAN,
KI IZIDE VSAK DAN,
A JAZ ŠE VEDNO PIŠEM
ZGODBE-PESMI TE,
DA RES POZABLJEN NE BIL BOM LE.

NE BO TAKO,
KO SAM ŽELEL SEM TO,
A ZDAJ NOČI PREBEDIM,
DA VSEGA NE ZAMUDIM,
A PIŠEM ZATO,
DA BEREJO ME LAHKO.

INES MAJCAN

TRNOVO – KRAJ NESREČNEGA IMENA

... je zapisal največji slovenski pesnik, pa očitno Trnovo ni kraj nesrečnega imena samo zanj, ampak tudi za druge ljudi, tudi za nekatere brezdomne, tudi zame.

V Trnovem sem doživel svoj vzpon in padec na družbeno margino, na rob – sem še eden za mnoge nebodigatreba brezdomec, ki nima denarja niti za minimalno preživetje, je brezposeln prejemnik denarne socialne pomoči, ki se prehranjuje v razdeljevalnici hrane, kar financira MOL, ki večerja v Vincencijevi zvezi dobrote (katoliška organizacija prostovoljcev), ki se oblači na Karitas in Rdečem križu, ki je do nedavnega spal po kletih, zapuščenih hišah, parkih, železniških vagonih.

V Trnovem sem imel nadstandardno stanovanje, takrat ko sem še imel dobro službo, ko sem delal kot računovodja, ampak vse se je zrušilo, ko sem izgubil službo zaradi stečaja firme. Druge zaposlitve pa ne dobim, ker očitno moj EMŠO ni všeč delodajalcem, saj sicer imam delovne izkušnje na vodstvenih in strokovno odgovornih delovnih mestih in tudi ustrezno izobrazbo in strokovna in funkcionalna znanja, na žalost pa nimam VIP oziroma zvez.

Po dveh letih tavanja po ljubljanskih ulicah se vendarle ponovno dvigam z družbenega roba izključenosti. Napredujem, sedaj imam že jogi, ki mi ga je podaril študent Matic, še več – ta jogi – uh, kako razkošje – je v stanovanju, katerega najemnik je Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice v okviru ene izmed dejavnosti društva – to je nastanitvene podpore za brezdomce, ki jo financira MOL.

Torej, stanovanje, jogi – skoraj sem že pozabil, kaj je to! Pot do tega stanovanja pa je bila trnova ali s trnjem poslana. Zakaj? Očitno zato, ker imamo Slovenci še preveč predsodkov do brezdomnih. Po treh mesecih mukotrpnega iskanja je vendarle uspelo.

Tri mesece iskanja samo zaradi predsodkov stanodajalcev oziroma najemodajalcev, ki so vselej hvaležno odklanjali najemnika, ko smo povedali, da je najemnik in plačnik najemnine društvo Kralji ulice oziroma indirektno MOL, pa čeprav so bili zadovoljni z menoj – urejenim in komunikativnim bodočim uporabnikom stanovanja. Zdi se, kot da noben najemodajalec pač noče imeti brezdomcev v svojem stanovanju, pa čeprav ima zagotovljeno plačilo najemnine in davka, varščine in morebitno vnaprejšnje plačilo akontacij profitne najemnine, saj program nastanitve financira MOL. Pa tudi bolj ali manj nihče ne želi za soseda brezdomca. Saj poznamo primer, ko je društvo Kralji ulice dobilo stanovanje in je upravnik bloka na vse mogoče načine skušal preprečiti, da bi se vanj naselili brezdomci, o čemer je poročala tudi TV SLO.

foto: Maja Kozar

In zakaj ne? Očitno imajo še nekateri Slovenci malo zastarele predstave o brezdomcih, očitno je nekatere povozil čas. Odprimo oči, v času globalne gospodarske krize bo brezdomcev najbrž vedno več, če država ne bo našla ustreznih instrumentov za blaženje učinkov krize v gospodarstvu, če bo le-to prisiljeno vsakodnevno odpuščati delavce in če država ne bo uredila ustreznih socialnih transferjev. In tudi moja zgodba se bo ponavljala.

Danes so sodobni brezdomci večinoma urejeni, prijazni, prijetni, komunikativni, nezapiti ljudje, ki se popolnoma nič ne razlikujejo od ostale (nemarginalne) populacije.

No, imam jogi, stanovanje – kako razkošje (!) – še več: imam tudi računalnik, na katerem pišem ta članek, na žalost kar na tleh in brez zvočnikov, DVD, internet, TV, spim na jogiju v toplem in varnem zavetju sicer skromnega socialističnega stanovanja iz šestdesetih, ki pa je takrat bilo nadstandardno. Napredek je očiten, vendar trnova pot še ni končana, kajti ta namestitev je le začasna.

Vem, da bom uspel, ker imam jasno začrtane cilje, ker hočem in zmorem, ker imam znanje, ki ga želim dopolnjevati, ker se hočem dvigniti z družbenega roba, ker nočem biti »kr en« nebodigatreba, ker nočem biti nikomur v breme.

Vztrajno iščem službo – dobro službo, da bom lahko zaslužil dovolj denarja za preživetje in za plačilo najemnine za bodoče stanovanje, kjer bom plačnik in najemnik sam in bo morda nadstandardno, takšno, kot sem ga že imel in bo morda v Trnovem.

Jann

PO OSMIH LETIH CESTE

Po osmih letih ceste sem že pol leta nastanjen v komfortnem stanovanju na območju Fužin. Sprememba zame pomeni hud šok, vendar zelo pozitiven in srečen občutek (kar ni mi jasno, da je res). Preplavljajo me občasni občutki zmedenosti, izgubljenosti, varnosti, zadovoljstva.

Stanovanje je veliko 80 kvadratnih metrov in ima balkon. Enostavno ne rabim hoditi na sprehode.

Projekt *resettlement* je odličen program, ki bi se moral že zdavnaj izvajati. Se pozna, kajne, nova generacija izobraženih ljudi. Bravo. Najeta in vseljena so že štiri stanovanja. In če bo šlo tako naprej, kar si tudi jaz želim za ostale brezdomce, jih bo po letu ali dveh zelo malo na cesti. Z nastanitvenim projektom sem zelo zadovoljen, obenem pa se vsem organizatorjem projekta zahvaljujem. Želim vam še obilo podobnih uspehov.

KTM - Mare Ceglar

Gostujoči kolumnist:
Darij Zadnikar

ODSPODAJ IN Z LEVE, OD TAM, KJER JE SRCE

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

No, pa smo jo dočakali! Koga? Kaj? Ja, krizo vendar! Neizbežno, a nepričakovano kot smrt. Tako kot je smrt vsebovana v samem življenju, tako je kriza v kapitalizmu. Res je, da se temu psihološkemu bremenu lahko izognemo z zanikanjem. Verniki zanikajo smrt s posmrtnim življenjem, zato jih je treba strašiti s peklom, da ga za življenja ne bi preveč lomili. Nadredi se jim očetovska moralna avtoriteta, ki jo morajo ubogati pod grožnjo kazni, saj bi drugače ves čas ponavljali pregrešne radosti ali pa škodljiva dejanja. Neverniku je težje, saj se zaveda enkratnosti in odgovornosti vsakega lastnega dejanja, če hoče, da je njegovo kratko življenje polno. Vrednote mora vseskozi preverjati, preskušati in izumljati, ker je pač nihilist, ki se ne pusti voditi zunanjim nečloveški avtoriteti. Takšnih svobodnih duhov je le malo in ni vsak brezbožec tudi plemeniti nevernik, saj večina dozdevnih nevernikov pač verjame v Denar, Oblast, Medije ... Podobno je tudi večina vernikov v resnici neiskrenih, vera jim je le nekakšna institucionalizirana razvada in si ne belijo glav zaradi neizbežne smrti.

Zanikanje krize je podobna reč: v korist peščice pohlepnih bogatašev se uničuje narava in trpinči večina človeštva. Ta kancerogeni sistem imenujemo kapitalizem. Vsak njegov razvojni cikel oziroma način privatnega prisvajanja družbenega dela se konča s krizo, v kateri so uničene neizmerne količine dobrin, ki so bile rezultat človeškega ustvarjanja in dela. Uničena je neizmerna količina človeške energije, usode so poteptane v neizbežni socialni in ekonomski katastrofi, ki jo pogosto spremlja vojna. Metoda je preprosta: v dobi gospodarskega razcveta profitira peščica, delovnim množicam pa z mize padajo drobtinice in družbeni nadomestki v obliki spektakla (alko, TV, hipermarketi, ksenofobija in drugo drogiranje) – ko pa pride kriza, se vsa neizmerna bremena preložijo na taisto pohlevno rajo. To sistemsko izrojenost prikrijejo že omenjeno zanikanje, tabu in molk o naravi kapitalizma. Njegovo zgodovinsko nastanost in kritično spremenljivost sprevržejo v nevprašljivo samoumevnost. K temu spreminjanju ljudskih zavesti v pohlevno in bebavo rajo pripomoreta zlasti šolsko in medijsko pranje možganov. A človečnost ni nikoli docela porabljen, nekje spodaj tli dvom, rojevajo se vprašanja, ki se upajo izviti okovom javnega mnenja, ki ga proizvaja vladajoča elita. Prava kriza ne nastopi, ko kapitalisti izgubijo svoje prisvojeno premoženje, tudi ne, ko ljudje zgubijo službe in v bedi žalujejo za svojim služabniškim statusom. Še vedno obstaja možnost, da politiki, kapitalisti in raja zbijejo vrste v »skupni« načrt. Dajmo najprej pohlepnim bebecem prodati ta načrt: z družbenim bogastvom pokrijmo privatne izgube, zgubarje lahko celo poddržavimo, in ko bodo spet dobičkonosni, jih spet podarimo kapitalistom, da bodo uživali sadove do naslednje katastrofe, h kateri žene pohlep. Kapitalizem lahko vsakič preživi, če oblastniki zagotovijo

TAKO KOT JE SMRT VSEBOVANA V SAMEM ŽIVLJENJU, TAKO JE KRIZA V KAPITALIZMU.

KRISIS

pohlepnim pohlevnost preostale večine. V takem primeru ne glede na milijone nezaposlenih, zbombardiranih, propadlih in prekletih, krize v resnici ni.

Starogrška beseda *krisis* pomeni »odločitev«, »izbiro« ali »presojo«. Vsemu jadikovanju navkljub danes ne moremo govoriti o krizi. Ta nastopi šele, ko ljudje presodijo, za kaj gre, ter se odločijo in izberejo drugo pot. Zaenkrat tega v poplavi cinizma in bejavosti ni videti.

Le malokateri ekonomist se ukvarja z analizo družbene reprodukcije. Kar jih zanima, so zgolj profitabilne tehnike in tudi sami se ne branijo mastnih zaslužkov, bodisi da so menedžerji hirajočih podjetij ali »znanstveniki«, ki prodajajo svoje »ekspertize« najboljšemu ponudniku kot akademsko okrasje nič kaj rožnatim poslovnim rezultatom. Ekonomija je iz svojih hvalevrednih klasičnih časov degenerirala v slepo apologijo vladajočih razmer. Njeni izsledki so pravilni in »resnični« preprosto zato, ker jih je nekdo pripravljen plačati. Tu so zgolj kot ideološki zagovorniki kapitalizma, kot najboljšega izmed vseh možnih svetov ... Oprostite ... »edinega možnega«. V medijih žlobudrajo venomer isto: da je delo predrago in gospodarstvo preobremenjeno, kar v prevodu pomeni: bogatim gre premalo in ostalim preveč. Ne glede na to, da razkorak med bogatimi in delavci – tudi v razvitem svetu – ni bil v vsej zgodovini kapitalizma tako velik. Ti prevladujoči ekonomisti pravzaprav niso strokovnjaki, ampak zgolj svečeniki vere v uničujoči sistem. Zato ne čudi uredniška politika slovenskih medijev, ki vabijo za »razlagalce krize« k besedi ljudi, ki so še nekaj mesecev pred tem slavili uničujoče koncepte neoliberalizma in njegovega preroka Milтона Friedmana, zdaj pa brez sramu razlagajo, kako naj država prevzame bremena in čez čas »zdrava« podjetja proda kapitalistom. Resnici na ljubo je v svetu le malo urednikov, ki bi si privoščili takšno intelektualno blamažo.

Če je *krisis* trenutek presoje, odločitve in izbire nove poti, pa danes ni vprašanje zgolj, »po kateri poti«, glede na to, da nam vseskozi trobijo, da obstaja le ena pot. Še huje je to, da ni videti nikogar, ki bi se spraševal, zakaj se je prebudil v mori. Rečeno drugače: ni vizije, pa tudi družbenih akterjev, ki bi jo izbrili, ni. Vsaj zaenkrat.

foto: Matilda M. Dobro

foto: osebni arhiv

Pamflet:

ZAKAJ PA VI NIMATE SATELITSKE ANTENE ZA UŠESI?

Tako dragi moji! Zopet vam rečem, da smo tu v težkem položaju. Smo le še pacienti, zdravniki, bogati, revni, norci, psihiatri, Štajerci, Ljubljancani, Primorci. Te delitve nas more in razdvajajo. Smo le Kralji ulice, politiki (mutirani prasci). Ljudje in magijci. Smo le še policisti in lopovi, beli in rdeči, domobranci in partizani. Tako! Toda skupaj smo Slovenci ... ali bolje rečeno bečki konjušari, kakor je dejal pevec rock ansambla Ribja čorba Bora Đorđević. Ali pa Avstrijci-jodlarji, kako je z njihovo državo nekaj hudo narobe, nacisti in demokrati, ljudski ...

To smo mi, le še gnila ljubljanska greznica je ohranila svojo dušo, kdo še ve kaj o Plečniku, Cankarju, Prešernu, Preglu, Karlu Možini? In kar se tiče še drugih stvari, so tu še kloni, stвори, nevidni, leteči, volkodlaki, kanibali. So tudi to Slovenci?

RAZDELITVE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Pod Nemčijo in Slovenijo je mreža nevidnih niti pod zemljo, iz katere frče ljudje, pa tudi v albanskih lokalih so centri plus črna magija. Mislim, da je bil Milan rdeči le figura in da je zelo ostudno pisat o slovenski diaspori in pljuvati po ZK. Res pa je, da je bilo v ZK vse polno čudnih tičev. Bog ni naredil Micke in Micke, Janeza in Janeza, temveč Micko in Janeza. Da ne govorim o raznih novih izumih ..., kot je Josip Kalašnikov napisal v pamfletu, da je za pozitivno znanost. Pa še to, da na Marsu, kjer je vse pod Zemljo, bil sem tam v sanjah, vihra slovenska zastava.

Rusi pa naj se pazijo, kajti če gresta Gruzija in Ukrajina v NATO, bo bolj slabo. Sramotne pa so v ex SZ psihiatrične bolnišnice. To je pač ta svet, kajti človeški um je neizmeren.

Za vas piše šentflorjanski klon
Črtomir Clonsky

021
KRALJI
ULICE

UTRINKI IZ SPREJEMALIŠČA ZA BREZDOMCE V BERTOKIH

foto: arhiv Sprejemališča

foto: arhiv Sprejemališča

foto: arhiv Sprejemališča

Ekskluzivni intervju o problemu narkomanije s Taubijem, glavnim junakom knjige Tomaža Goloba: Ponovno rojen. V nadaljevanjih. Gre za intervju s samim seboj.

Zakaj mladi začnejo jemati mamila?

Veliko zelo različnih vzrokov tiči v tem vprašanju. Bolje rečeno – veliko je povodov, toda na koncu se ugotovi, da je vse skupaj bila le radovednost. Mladi preprosto iščejo neko svojo pot življenja. Želijo biti drugačni – nekaj drugega, nekaj novega; želijo biti »in«. Največkrat jih do droge pripelje raziskovanje novih smeri in iskanje neke avanture (biti frajer). Seveda pa je tu prisoten problem, ki jih teži. Bodisi premalo skupnega družinskega življenja, ko starši zaradi vseh svojih obveznosti nimajo dovolj časa, ki bi ga lahko posvetili otroku. V težnji po tem, da bi mu nudili čim več ugodnosti in blagostanja, nimajo časa za pogovor z lastnim otrokom in tako so ti otroci prepuščeni cesti in prijateljem, ki tako kot oni iščejo sami sebe brez nekega vodiča, ki bi jim stal ob strani in jih pozitivno usmerjal.

Potrebno se je zavedati, da otrok bolj kot materialne dobrine potrebuje moralno podporo svojih staršev, ki naj bi ga vklopili

v življenje in pripeljali do samostojnosti. Starši mnogokrat oporekajo tej trditvi, češ, saj smo se pogovarjali, saj smo skrbeli za svojega otroka. Pa so res? Odgovor ni preprost. Dejstvo je, da se danes način življenja spreminja s svetlobno hitrostjo. Modernizacija nas prehiteva in ne uspe nam več, da bi ji sledili. Tako se moramo zavedati, da imajo otroci oziroma mladi čisto drugačno mladost, kot smo jo imeli mi. Nikakor se ne da primerjati mladosti staršev z mladostjo njihovih otrok. Danes so druge in drugačne potrebe. Danes so drugačni pogoji, vizije, težnje. Časi družabnih iger, sprehodov in družinskih veselice se poslavljajo. Zdaj prihajajo v ospredje internet, rave, koncerti ... Starši pravijo, da ne morejo razumeti, zakaj so se njihovi otroci začeli drogirati, saj so jim ves čas stali ob strani, jim pomagali ... Verjetno res. Toda, je kdo od njih pomislil, kako se je počutil, ko je bil sam najstnik in so mu starejši vedno stali za hrbtom ter silili vanj s svojimi nasveti in pomočjo? V svoji težnji po pomoči so sami rešili vse otrokove probleme, tako da otrok ni mogel pokazati svojih sposobnosti. Vse je bilo že opravljeno, dobil je »servirano na krožniku«, vsak problem je bil razrešen, ne da bi otrok v reševanje problema vložil vsaj minimalen napor.

Jaz sem kot otrok tako pomoč videl kot »kozje molitvice«, »litanije«. Vsak nasvet mi je kmalu postal odvečno breme, balast, zato sem začel pred tem bežati. Namesto sprejemanja pomoči, sem začel pred njo bežati. Težko razumljivo, toda svetovanje je postalo breme in v glavi se je začelo rojevati prepričanje v lastno nesposobnost. Tako je bilo v tistih malih sivih celicah že vse pripravljeno (kot njiva zorano in pognojeno) za beg v omamo, kjer problemi izginejo na najlažji in najhitrejši način. Kajti: kdor je omamljen, se problemov tako ali tako ne zaveda. Jih ni več! Občutek ima, kot da je balast odgovornosti in pritisk drugih vrgel proč od sebe. Kot da je odvrnil breme vsega sveta s svojih ramen. Pa čeprav so bili vsa pomoč in nasveti dobronamerni in so izvirali iz ljubezni. Zavedati se je

potrebno, da ima tudi pomoč svoje meje. Ena mama ali oče se težko postavi v vlogo prijatelja svojega otroka. Ste se kdaj, starši, poskušali pogovarjati s svojimi otroki o njihovih strahovih, željah, osebnih (intimnih) problemih tako, kot da bi se pogovarjali s sodelavcem, najboljšim prijateljem? To je vsekakor potrebno in rezultati so pozitivni. Saj s tem otroci dobijo zaupanje do staršev.

Don Pierino pravi, da če nekdo želi zares pomagati drugemu, se mora spustiti v jarek k tistemu, ki pomoč potrebuje, in ga potegniti ven. Torej ... spustiti se na nivo otroka in ga poskušati razumeti, ne pa, da le otrok razume starše.

To je le nekaj vzrokov, zakaj smo mladi začeli uživati drogo. Seveda igra veliko vlogo tudi moč posameznika, da se upre skušnjavi omame. Filmi, časopisi, glasba podzvestno vplivajo na razum mladega, da le-ta začne raziskovati in poskušati ta pregrešni sadež. Da spozna to skrivnost prepovedanega. Prepričan v to, da bo poskusil le enkrat in da droga spet ne more biti tako nevarna, da bi ga osvojila. Toda v večini primerov se izkaže ravno nasprotno. Droga ne pozna usmiljenja! Hitro zasvoji organizem, in to je začetek konca. Zgrešeno je mišljenje mnogih, da so oni premočni, da bi jih droga uničila. Niti ne zavedejo se, kdaj so že odvisni. Zato je res pametno zavedanje, da je vsako eksperimentiranje z drogo zelo nevarno in je zato bolje pustiti to omamo pri miru. Nespametno je živeti v prepričanju moči svoje volje.

Dobro, odkrito povedano, nekaterim je uspelo, da so se sami pravočasno rešili droge. V večini primerov pa je droga pripeljala do razpada družin, razpada osebnosti, kriminala, brezdomstva, zapuščenosti, smrti. Mar ni to previsoka cena eksperimentiranja, pri čemer se končnega rezultata ne da predvideti?! Res je neumno razmišljati, da če uspejo drugi normalno živeti z drogo (kdo?!), bomo uspeli tudi mi.

Tomaž Golob

foto: Nona

IN MEMORIAM

Dragi Marko Kopač - Mlekar

Po tridesetih letih znanstva si na veliko žalost odšel. Bil si dobričina. Rad sem te imel. Kadar sem te srečal, mi je bilo, kot bi sonce posijalo. Zelo te bom pogrešal. S spoštovanjem!

Zmajček

foto: Tomislav Gruden - GTS

023
KRALJI
ULICE

Kraljevi recenzor:

ZMAGOVALCI ANIMATEKE 2008

Po mnenju mednarodne žirije sta najboljša kar dva filma: Štiri režiserke Ivane Šebestove in Nočna tišina Elke Groen. Po mnenju občinstva pa je najboljši film Zgodaj ali pozno Jadwige Kowalske.

Film Štiri predstavlja štiri ženske, najprej vsako posamezno, vendar se vsaka od njih po nekem naključju sreča z drugo ... na cesti ali koncertu, saj je ena od njih pevka. Na koncu pa se njihove zgodbe prepletejo v tragičen konec.

Nočna tišina predstavlja izredno animacijo narave, ki te zelo težko pusti ravnodušnega. Film Zgodaj ali pozno me ni navdušil, saj se mi je zdel nekoliko nedodelan in delno nezanimiv, kar po mojem mnenju velja za približno polovico filmov, ki sem si jih ogledal – in če ne bi na novinarski konferenci dobil brošure, bi mi bili tudi do danes nerazumljivi. Kljub temu sem bil nad Animateko navdušen in upam, da bo naslednja Animateka še boljša in zanimivejša od te.

Marko Nakrič

FV, ALTERNATIVA OSEMDESETIH

Mednarodni grafični likovni
center, 15. 1. 2009

V Tivolskem gradu sem obiskal razstavo z naslovom FV, alternativa osemdesetih let, ki uprizarja alternativo osemdesetih v Ljubljani in širše – od kulta otrok socializma, Borgezije in plakatov, predvsem pa so dodani dokumenti iz tistega obdobja prve alternative. Novorevijaši, disko FV 112/15 po Verbinčevem slovarju, plakati hard cora, Tožibab itd. Fotke so predvsem delo Janeta Štravsca. To je to – upor proti partijskemu enoumju ... In ker sem tudi sam doživel ta čas, se tega z nostalgijo spominjam. Morate si jo ogledati, zadeve same govore – več od besed.

Črtomir Clonsky

foto: Boštjan Cvetič

Gogijeva kolumna:

POROČEN S FLAŠO

024
KRALJI
ULICE

Na samem začetku vam želim veliko toplote v tem zimskem mesecu. Ne vem, kako je z vami, ampak vem, kako je z mano. Srčno upam, da ste boljše volje kot sem sam. Da pojasnim: veste, od vseh problemov, ki jih imam – in verjemite, teh ni malo – sem se do nezvesti pijan prevrnil z biciklom. Rezultat je bil fantastično boleč. Pokrampana moja visoko cenjena faca in obe koleni. Boli me vsaka kost posebej, sicer pa se nisem zružil prvič, a po vsej verjetnosti tudi zadnjič ne. Aja, da ne pozabim omeniti, da je od pred kratkim tudi moj bicikel invalid brez možnosti, da bi uveljavil ali celo dobil invalidsko penzijo. Vsaj v nečem sva si z mojim vozilom v žlahti. Oba sva namreč invalida brez penzije. Pa dovolj o mojem trenutnem izgledu – in posvetimo se raje novi zgodbi.

Alkohol! Tekoče prekletstvo! Osebnost bi tistega, ki ga je izumil, izkopal iz njegovega večnega doma in ga z neizmernim veseljem še enkrat ubil. Dokazano sem kronični pijanec in ob tej ugotovitvi nisem kaj posebej ponosen sam na sebe. Dragi moji, kako izveste, da ste do amena zapiti? Ajnfoh, ko se več ne spomnite, kdaj ste nazadnje bili trezni, e, takrat je dejstvo, da ste se včlanili v društvo »Visoške kronike«. Nič kaj lepa slika, pa še počutje je v totalnem zatonu. Veste, ni se ga težko napit, težko se je strezniti in nato ostati trezen. Velikokrat sem že napisal, da je poklic pijanca zelo težak »biznis«. Vsekakor zahteva celotnega človeka – z dušo in telesom vred. Po vsej verjetnosti se s to tezo strinjajo vsi pijanci, tisti, ki se ne, pa se še bodo.

Meni se v pijanščini ni zgodilo nič čarobno lepega, prej bi rekel, da ogromno slabega. Zaradi tega omamnega sredstva sem prenehal šofirat. Boljše zame in vsekakor za moje someščane. Totalno sem razbil štiri avtomobilčke, lahko sem jih vrgel v keson. Usodi sem hvaležen še danes, da ni bilo poškodovanih, saj ako bi bili, si tega ne bi odpustil nikoli in nikdar.

Torej po četrti prometni sem si rekel – ali eno ali drugo. Prenehal sem šofirat, a pijem ga pa še veselo dalje. Sicer sem jezen na to dejstvo, a še bolj sem jezen, če sem po pomoti trezen. Verjemite, da se ne spomnim, kdaj je treznost obiskala moje prepito truplo. Pomnite nekaj: ako se zapitež moje kvalitete odloči, da bo

prenehal s pitjem, e, boga mi, to pa je že politika drugega ranga. Teoretično še, ajde, a v praktični obdelavi je pa to prava »jeba«!

Leta 1999 sem sprejel odločitev, da preneham uničevati sebe in alkič. Ta napad treznosti me je držal cele tri mesece in nato sem se zlomil. Ajnfoh mi je sfalilo volje in sem pač nadaljeval s pitjem. Enostavno trezen nisem znal živeti. Žalostno, ampak zelo pekoče resnično. Danes trdim, da pijanci mojega kova delajo počasni samomor. Ubijamo se na obroke in ne naredimo popolnoma nič, da bi to spremenili!

Po vsej verjetnosti tudi ne bomo, saj nam primanjkuje volje ... pa še zdravstvene ustanove te dajo na čakalno listo. Pijanci pač izgubljam na vseh frontah! Osebnost se nimam namena spremeniti, saj s svojim pijančevanjem škodim le sebi. Torej prenehal bom pit, ko bom škodil okolici, to se pa vsekakor ne bo zgodilo. »Alkič« je moj spremljevalec že vse življenje. Poročen sem s flašo, ki sliši na ime strup. Ja, tako je. Pride ti v kri in nikoli se je več ne rešiš. Osebnost ji jebem vse po spisku, a to je tudi edino, kar lahko storim, saj se moja »žena« niti pod točko »žnj« noče ločiti od mene. No, pa vrzimo resnično šalo vstran, saj sem s prekletstvom, imenovanim alkohol, izgubil vojno na vsaki do sedaj preživeti fronti. Jebeš ga, vedno pa se tudi ne da zmagat, a ne da? Imam prijatelje, ki so prenehali s pitjem in so po petih ali desetih letih končali z abstinenco in nadaljevali z uničevanjem sebe in alkiča. Torej ne hodim edini po poti totalno zapitih izgub. Lepa tolažba z okusom bede, ki večja ne more biti.

V VSEH PREGOVORIH O TEH DVEH KOLIKOR KAPLJIC, TOLIKO LET – TO NIKAKOR NE DRŽI! SAJ ČE BI, BI JAZ MORAL ŽIVETI VEČNO.

Ha, to bo, ja! Dovolj je lažnega upanja, saj usoda ne bode dala prav nobene možnosti zapitežu, ki se je s svojo usodo pač sprijaznil. V svojem bogato meglenem življenju nikoli nisem dobil tega, kar sem si želel. Pa kaj čem? Nič! Lepo sem se dal na čakanje in živim iz minute v minuto ter čakam, kdaj se bo sivo opevana beštija odločila in prišla na

mojo grešno dušo. No, tako in tako bo enega lepega dne stegnila svoje usrane kremplje po moji malenkosti in takrat bova naredila inventuro.

Vendar me, dragi moji bralci, nikakor ne razumite napačno. Gospe, ki se imenuje Smrt, nikakor ne mislim pomagat, da bi mi predčasno vzela zrak, ki ga kljub vsemu zelo rad diham. Živim pač svoj stil življenja in – gospa Smrt: »Brez boja se ne bom predal.« Recimo tako, gospa Smrt: »Ne prehitujte časa in si z gospo usodo vzemita dopust! Med dopustom si lahko omislita tudi renovacijo vajinih orodij, vsaj kart usode in vsekakor svetleče kose, ki se ob pretirani uporabi fejest znučajo.«

No, in ker smo začeli s prekletim tekočim sredstvom, bomo z njim tudi zaključili. Jaz bi na vse flaše dal natisniti smrtno glavo. Za sebe ne, ampak za mlade ljudi, ki ne vedo, kakšno sploh je to prekletstvo. Verjemite, za čas zemeljskega bivanja se ga ne rešiš nikoli. To bo za ta mesec vse. Ostanite vsekakor nasmejani, pridni in srečni! Smejte se, da bo toplo in sončno.

Nekaj pa vam vseeno moram svetovati: ne popivajte in ne zapijajte svojih življenjskih možnosti – tako poklicnih kot zdravstvenih. Jaz sem zapil oboje.

Pa-pa do naslednjč.

Goran Šrok - Gogi

Kralj O'Tone Prvi

SAGA O PIŠTOLI

(POSKUS KRITIKE SODOBNEGA FILMA)

Washington, Peking, 11. stoletje po Kristusu: Kitajci izumijo smodnik, Američani prvo pištolo. Hollywood, začetek 20. stoletja: pištola prvič sprejeta na igralsko akademijo. Pet let kasneje: prva pištolina stranska vloga v nemem filmu. Naslednji uspehi: pištola v stranski vlogi v zvočnem filmu, pištola v stranski vlogi v zvočnem barvnem filmu, pištola v glavni vlogi v zvočnem barvnem filmu. In pri tem ostane vse do današnjih dni. Hollywood na licitaciji proda vse slavne filmske nože in sekire za poldrugi milijon dolarjev. Kasneje jih Hollywood spet odkupi od zasebnih zbiralcev po trikratni ceni zaradi snemanja zgodovinskega spektakla *Na nož!* Na prvi pogled nespametna kupčija pa se izplača, ko po uspehu tega spektakla posnamejo še nadaljevanja: *Na nož 2*, *Na dva noža* in *Na dva noža 2*.

Če človeka nepričakovano obkroži trop majhnih, popadljivih psov, je najboljši nasvet, ki mu ga lahko damo, naj takoj pograbi malo večji kamen in ga samozavestno preklada iz ene dlani v drugo. Učinek na pasjo drhal bo neverjeten in zelo ugoden za tistega, ki je prvi pograbil kamen. Napadalci bodo nastalo spremembo takoj opazili in v drobcu sekunde tudi ocenili, da se ne splača izpostavljati zdravih reber boleči neizbežnosti hitrega in trdega kamna. S slabo prikritim razočaranjem se bodo podredili višji sili in odšli brusit svoje zobe drugam.

Vzemimo zdaj namesto krdela psov skupino ljudi, okoren kamen pa naj zamenja pištola, ta tehnološka nadgradnja ročnega metalca kamena! Učinek je skoraj enak: imaš pištolo, si močan in pomemben, gleda te kamera, gledajo te igralci in gledalci, gleda te filmska kritika. To je zelo demokratično: vsak je lahko pomemben, samo pištolo mora imeti. S pištolo v roki postaneš središče dramskega dogajanja, z njo ustvarjaš in ohranjaš potrebno napetost (Komu bo namenjen prvi kamen? Komu naslednji?); filozofi bi morda temu rekli: človek kot označevalec pištole. Vsa dramska teorija in praksa od Aristotela pa do novejših časov postane nekoristna in prezahtevna, da bi jo še kdo jemal resno.

Duh zgodovine se še naprej razvija, sindikati po desetletjih bojov dosežejo osemurni delovnik za vse. Pojavi pa se

problem prostega časa, zlasti v mestih. Tukaj odigra odločilno vlogo televizija in z njeno pomočjo film, ki je zdaj film o pištoli, ki je na začetku zgodbe še polna, med njenim potekom pa se ji praviloma uspe iztrebiti.

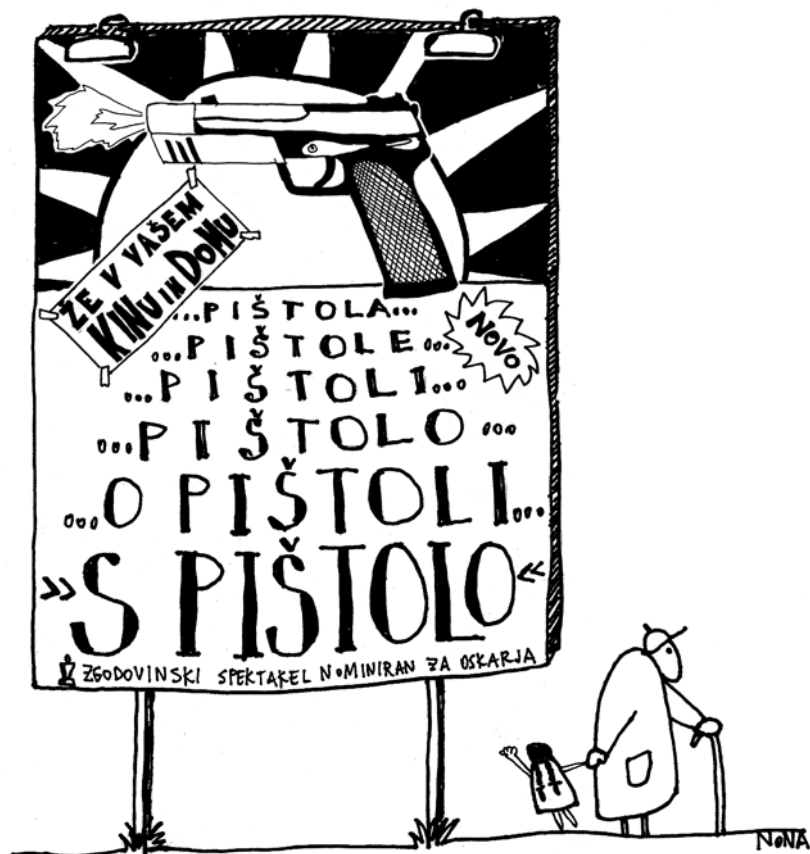
Ponavljjanje je temelj vsake propagande, to je vedel že Goebbels. Gospodinje morajo tako dan za dnem gledati reklame za čistilna sredstva in kozmetiko, gospodarji pa reklame za avtomobile in ostalo tehniko. Otroci od rojstva do polnoletnosti vidi nekaj tisoč pištol in se seznani z njihovim pomenom in uporabo. Reklama seveda deluje dolgoročno, je kot stalna napetost, kot dražeča frustracija v podzavesti, ki čaka, da nastopi ugoden trenutek za izpolnitev. Zdaj Zahod uvaja poklicne vojske – to pa pomeni eno priložnost manj, da bi povprečni moški končno prišli do svojih pištol. Potrebno bo počakati na naslednjo državljansko vojno, podobno tisti na Balkanu. Saj je vse le igra, tako kot v filmih in reklamah ...

Vprašam vas, zakaj pištola in ne več

nož? Ker nož ni demokratičen – zahteva nekoliko večjo mero drznosti in fizičnih sposobnosti, česar pa nima vsak volivec. Naj torej zaenkrat ostane pištola! Pištola je osvojila tudi že prihodnost: nastopa v znanstveno-fantastičnih filmih skupaj z inteligentnimi bitji iz vesolja. Svinčena krogla se je preobrazila v laserski žarek. Tudi ta zna priklicati kri. Kri je kot reka, tekoča skozi kraško podzemlje, strel pa ji pokaže izhod iz labirinta, na sončno svetlobo. Veliko poetike je v tem. Pištola je tudi dokaz, kako šibka je slehernikova volja in kako trhla so njegova načela: ko se znajdeš na napačni strani cevi, nisi več nihče, skoraj te več ni. Pištola razkriva moralno resnico o človeku.

Res, zdi se, da se je zgodovina nekje zataknila, vsaj kar se tiče filmske umetnosti. Zasebni zbiralci nožev in sekir pa že naklepajo nove kupčije s »tovarno sanj«. Zgodovinski spektakel *S pištolo!* je bil namreč nominiran za oskarja.

Jure Kunaver

POZDRAVLJENI,

Ravnokar sem prebral sestavek v reviji Kralji ulice, 32. številka, 12. stran, z naslovom Kolegica avtorice z imenom Žičnica. Rad bi ji sporočil sledeče.

Pozdravljeni, Žičnica. Prebral sem vaš prispevek in se odločil, da vam napišem svoje skromno mnenje o kolegici in o vas.

Ni bila ponosna na svojo reakcijo, mislim, da jo je kasneje tudi obžalovala, a priznanja nikar ne pričakujte.

Vaša kolegica se je odzvala maksimalno nespoštljivo, ampak je kljub temu ne obsojam, saj si ne jemljem te pravice. Tak odziv je posledica notranjega nemira, jeze, razočaranja ... in vseh drugih čustev, ki se ji dogajajo. Mislim, da se je počutila tudi napadeno. Zakaj je človek takšen? Zaradi vzgoje in ljudi, s katerimi se družiš ... A na koncu se še vedno sami odločimo, da smo takšni, ostanemo le izgovori za ta dejanja.

Ker sam poskušam biti v vsakem trenutku svojega življenja maksimalno in brezpogojno spoštljiv do vsakega živega bitja, si niti ne morem predstavljati, kako trpi vaša kolegica. Spoštovanje je po mojem mnenju ključ do vrat sreče in ga priporočam vsem.

Hvala, da ste mi prisluhnili.

Lep pozdrav,
Dejan Mikuš

LEP POZDRAV,

pravkar sem prebrala najnovejšo številko Kraljev ulice in naletela na članek o Riku. Tudi sama sem bila lani spomladi na obisku Kopra (turistično) in sem naletela nanj. Moram priznati, da mi je polepšal dan. Ob njegovih izjavah sem se nasmejela iz srca in obisk Kopra imam tudi zaradi njega v še posebej lepem spominu.

Pa še pohvala – kar tako naprej v novem letu, kadar se sprehodim po centru Ljubljane, vedno kupim izvod ... in ga preberem doma, kadar mi čas to dopušča.

Veliko ustvarjanja vam želim, navdiha ter pozitivnega »feedbacka«.

Iris

LEPO POZDRAVLJENI,

imam eno pritožbo, in sicer:

v imenu vašega društva nek mladenič prodaja revijo Kralji ulice. Kot je meni znano, morajo biti prodajalci trezni, nezadeti in ne smejo dodatno »težiti« za denar.

Opazila sem in tudi nekateri moji prijatelji so že naleteli nanj, da vaš kolega prodaja revijo, v stanju, ko je zelo zadrogiran.

Vendar to še ni vse, je zelo moteč in od potencialnih strank zahteva več denarja kot le za revijo.

Jaz velikokrat kupim revijo Kralji ulice zaradi pomoči brezdomcem, saj se mi zdi ta način (prodaja revije in dobiček od prodaje) zelo dober. Vendar pa me ta vaš mladenič zelo moti, saj meče slabo luč tudi na vse druge vaše brezdomce, ki se trudijo pošteno zaslužiti.

V soboto smo hotele tri kupiti revijo pri vašem že prej omenjenem prodajalcu, pa je bil tako zadrogiran (pa vem, kdo je zadrogiran in kdo ne), da mu ni uspelo prodati niti ene revije, pa bi lahko prodal tri. Celo vzel je denar, potem pa ni hotel dati revije.

Prosim, če malo razmislite, kdo bi ta fant lahko bil in mu onemogočite prodajo revije, če ni sposoben prodajati na pošten način.

Od zdaj naprej bom večkrat premislila, od koga bom kupila omenjeno revijo.

Lep pozdrav,
Tina Zagmajster

GOSPA TINA,

najprej se vam zahvaljujemo za tole obvestilo, veseli smo komunikacije z bralkami in bralci, pa če gre za pritožbe ali pohvale.

Zavedamo se, da nekateri prodajalci kršijo pravila prodaje, in se trudimo, da razvijamo oziroma opravimo čim več komunikacije in terenskega dela med prodajalci. Imamo tudi mesečne sestanke s prodajalci, na katerih se pogovarjamo tudi o kršitvah.

Omenjeni prodajalec je že imel prepoved prodaje, vendar se zavedamo, da dolgoročno včasih to ne pomaga, saj prodajalec lahko še naprej krši tudi prepoved, zato tudi obveščamo kupce, naj kupujejo le pri prodajalcih z izkaznicami. Poleg tega se kljub temu trudimo še naprej delovati vključujoče tudi do tistih, ki kršijo prodajo, in z njimi več komunicirati.

V prihodnosti vam želim čim več lepih srečanj z našimi prodajalci in prodajalkami in vas v imenu društva lepo pozdravljam.

Luna J. Šribar

PRED 100 LETI

V seriji prispevkov rubrike »Pred 100 leti« objavljamo različne časopisne prispevke na teme brezdomstva, beračenja, revščine, socialnega varstva, stanovanjske problematike. Ti prispevki so ponatisnjeni iz starih slovenskih časopisov, predvsem iz Slovenskega naroda in Slovenca, pa tudi iz Jutra, Večera in drugih manj znanih časopisov.

— Originalno beračenje. Z Bleda nam pišejo: „Te dni je prišel k nekemu posestniku v Zagorice mlad, čedno oblečen mož s prošnjo za podporo. Pravil je, kakšen revež je, da ne more dobiti dela, posebno zdaj, ker je bil tri tedne zaprt. Na vprašanje, zakaj je bil zaprt, je trdil, da zaradi dr. Tavčarja. Ob volitvah ga je namreč z raznimi priimki sramotil v družbi, dr. Tavčar je to izvedel, ga tožil in seveda tudi dal zapreti. Ako mislite s takimi tožbami dobiti pri nas kaj sočutja in usmiljenja, odgovori mu Blejec, ne boste dobili miloščine, ker mi se zlagamo z dr. Tavčarjevimi nazori. A tako, pravi nato potnik. Ne zamerite, da sem se zmotil o vas, bom pa drugod poskusil, ker vem, da se pri kmetih lahko na ta način marsikak krajcar izvabi iz žepa nahujskanim ljudem“. — Temu moramo dostaviti, da vsled kake tožbe dr. Tavčarja sploh ni bil nihče zaprt!

Slovenski narod, 6. 2. 1901.

027
KRALJI
ULICE

ČA RÓLENJCA

Brada vica nanósu starežé né,
o saxejoj straši, kimimo njégré.
Mačkona rami, metljovro kah,
psame dno gami, vnósu pagrah.

Kobrowsky

SMS-KOMENTARNICA:

041 291 760

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ BOMO OBJAVLJALI VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 041 291 760. VABLJENI K SODELOVANJU!

20. 1. 2009 >> Še vedno mi ni jasen namen časopisa. Bolj kot berem, manj razumem.

20. 1. 2009 >> Hej, Kralji in Kraljice, pišem predvsem zato, ker sta me v januarski številki popolnoma fascinirali pesmi Kraljica in kraljica! Sicer vedno kupim časopis ravno zaradi iskrene in neprisiljene poezije in se že sprašujem, kdaj boste izdali pesniško zbirko, ker jo bom definitivno kupila, če ugleda svet. Pohvaliti moram tudi vse ostale prispevke, super ste! Lp, Anja

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Transformation; Branko Bačović
KJE: KUD France Prešeren, klubska galerija, Ljubljana
KDAJ: do 10. 2.

KAJ: Razstava Irene Gašperšič
KJE: Klub SOT 24,5, stavba Lovci, Metelkova mesto, Ljubljana
KDAJ: do 20. 2. ob 20h

KAJ: Knapovske marionete; Andrej Blatnik
KJE: Cankarjev dom, Mala Galerija, Ljubljana
KDAJ: do 22. 2.

KAJ: Maj '68 v Parizu in študentsko gibanje 1968–1972 v Ljubljani
KJE: Mednarodni grafični likovni center, Pod turnom 3, Ljubljana
KDAJ: do 20. 2. ob 20h

KAJ: Vsak ima svoj svet!
KJE: Zgodovinski atrij Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana
KDAJ: do 20. 2.

Glasba

KAJ: Reggae večer ob obletnici rojstva Boba Marleyja
KJE: Tovarna Rog, Trubarjeva 72, Ljubljana
KDAJ: 5. 2. ob 22h

Potopisna predavanja

KAJ: Filozofija v človeku; Borut Ošljaj
KJE: Cankarjev dom, Konferenčna dvorana M, Ljubljana
KDAJ: 5. 2. ob 18h

KAJ: Japonska; Iztok Bončina
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 11. 2. ob 18h

KAJ: Preživetje v divjini; Marko Lakovič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 11. 2. ob 18h

Za najmlajše, mlade, vmesne, stare, najstarejše

KAJ: V goste nas povabi Italija
KJE: Kavarna Sputnik, Tržaška 128, Ljubljana
KDAJ: 7. 2. ob 10.30

KAJ: Ta svet je most
KJE: City hotel, Dalmatinova 15, Ljubljana
KDAJ: 11. 2. ob 19h

KAJ: Rajamo zelo pustno
KJE: Kavarna Sputnik, Tržaška 128, Ljubljana
KDAJ: 21. 2. ob 10.30

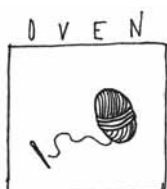
KAJ: Škucove packarije
KJE: Galerija Škuc, Stari trg 21, Ljubljana
KDAJ: do 28. 2. ob 10h

KAJ: Stojnica Kraljev ulice (posredovalnica rabljenih predmetov)
KJE: Prešernov trg, Ljubljana
KDAJ: 28. 2. od 9h do 15h

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: kraljiulice@gmail.com.

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkić

Sedaj ko ste se streznili, ste se spomnili, kje ste zapravili svoj denar. Pregnati morate le še mačka in najbolje bo, da vam pri tem dejanju pomaga policijski pes.

Sprijazniti se morate z dejstvom, da je denarnica vedno bolj tanka, zato vam zvezde kažejo nič kaj lepo prihodnost. Saj ste to tudi pričakovali, mar ne?

Sreča je lahko tudi opoteča, sploh če se ga napijete in ne veste, kje se vaša glava drži. Pomembno je, da se spametujete. Srečo boste ujeli komaj za rep.

Za rojene v tem znamenju še posebej velja pravilo, da kdor se zadnji smeje, se najsilajše smeje, saj se boste raznim šalam nasmejali do solz. Smeh je pol zdravja.

Kljub temu, da boste pijani hodili po cesti, boste kot vedno pokončno in ponosno govorili, kako lepo ste se imeli med svojimi vinskimi bratci. Denarnica vas bo opozorila, da prenehajte s pitjem.

Za vas velja pravilo, da ste nedolžni, a samo po horoskopu. Drugače pa ga lomite, da se okoli vas kar kadi. Spoznali boste vinskega bratca in od veselja se ga boste napili.

OGLASNA DESKA

Potreboval bi mobilni telefon in računalnik. Če ima kdo karkoli od tega odveč in se želi stvari znebit, sem pravi naslov. Kontaktirajte uredništvo društva Kralji ulice in recite, da je za Petra S. Hvala! Peter

Iščem sponzorja za izdajo knjige.
Telefon: 051 881 090,
Gogi

Prosim dobre ljudi, če bi mi lahko pomagali, da si najdem eno majhno sobico. Pred kratkim sem se rešila ulice in bi rabila samo mir. Živim s partnerjem, ki je prišel iz zapora in me pretepa, žali ... Vsak večer se tresem pred tem, kakšen bo prišel domov. Rabila bi sobico, ki je lahko čisto majhna, s kopalnico in štedilnikom za kuhat. Sem urejena, pa čeprav sem bila na cesti. Vesela bi bila tudi kakšnega TV-ja, ki bi vsaj še nekaj časa delal. Zaradi bolezni ne morem delati. Še enkrat prosim dobre ljudi za pomoč. Sobico bi lahko plačala v višini do 140 evrov mesečno. Dobite me na Kraljih ulice ali na tej številki: 051 218 457. Hvala!
Vesna

Potrebuje pomoč pri nalaganju programske opreme? Imam nedokončano srednjo računalniško šolo ter izkušnje. Ugodno. Borut, 041 889 343

ZAHVALA

Vsem kupcem iz Plave lagune se zahvaljujem za moralno in finančno podporo pri prodaji na moji stojnici, tudi za prinese stvari, ki jih bom v tem letu še kako potreboval. Mogoče bi se opravičil za kakšen dan pri svoji prodaji, upam pa, da me razumete, saj je bil nedavno veseli december. Vsem še enkrat najlepša hvala. Roman, Anči in Avis

Do 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo odmeri država za preteklo leto, lahko namesto državi odstopite društvu Kralji ulice. To storite z obrazcem Zahteva za namenitev dela dohodnine za donacije (MF-DURS obr. dohzap št. 3), ki ga s svojimi podatki (ime, priimek, naslov, davčna številka in pristojni davčni urad) pošljete na DURS. Nanj napišete, da bi del dohodnine radi namenili Društvu za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice – pri tem dodate še našo davčno številko, ki je 23956046, ter določite odstotek dohodnine, ki ga želite nameniti Kraljem ulice (do 0,5 odstotka). Hvala!

Zahvaljujemo se podjetju Intersnack, ki nam je podarilo deset kartonov krekerjev, kar je okoli tristo zavitkov. Razdelili smo jih brezdomnim, ki nas obiskujejo, dva kartona pa smo naprej podarili razdelilnici hrane na Poljanski, da je vsak ob kosilu dobil še prigrizek za na pot. Najlepša vam hvala!

Nujno potrebujem delujoč stabilizator 220 V in akumulator 12 V/100 ali več Ah. Hvala!
Kralj O'Tone Prvi,
031 727 500

Kupim zlozljivo piknik mizičō!
Kličite na to številko:
01 518 22 20, Dušan

Januarja, ko je čas praznikov in dobrodelnosti mimo, je Slovensko društvo za odnose z javnostmi (PRSS) prodajalcem in prodajalkam časopisa doniralo veliko število torb, tako da bodo lažje po mestu nosili vse svoje izhode. Med drugim naš je obiskal predsednik društva PRSS, gospod Aleksander Salkič, ki nam je predal donacijo. Še enkrat se vam zahvaljujemo za torbe, ki so poleg tistih, ki časopis prodajajo, razveselile tudi naše obiskovalke in obiskovalce.

Od 15. novembra je v ulični prodaji tudi knjiga Meseno spoznanje: erotične zgodbe avtorja Franja Frančiča. Vabljeni, da jekupite pri svojem uličnem prodajalcu. Cena je 4 evre, polovico dobi prodajalec.

TEHTNICA

Včasih ste zaradi svojega obnašanja tako »težki«, da vas, četudi ste rojeni v znamenju tehtnice, nobena vaga ne »potegne«. Igrajte loto, morda boste zadeli z glavo skozi zid!

ŠKORPIJON

Z vašim jezikom je očitno nekaj narobe. Kar naprej ga vtikate v stvari, ki se vas ne tičejo. Vaši prijatelji vam bodo kupili čevlje z visoko peto, da se jezik ne bo vlekel po tleh.

STRELEC

Včasih streljate take kozle, da jih nimate časa niti vseh pojesti. Delite z drugimi, da bodo tudi oni imeli kaj od tega, še posebej, če so duhoviti.

KOZOROG

Kadar se razjezite, vam zrastejo zviti rogovi, tako da ste res podobni kozorogu. S trmo ne boste prišli nikamor. Nekaj morate postoriti zase, mar ne?

VODNAR

Četudi ste rojeni v tem znamenju, še ni rečeno, da imate vodeno dušo. Včasih se le zgodi, da ste dobričina in človek na pravem mestu. Ostanite takšni še naprej.

RIBI

Zvezde na nebu kažejo trezno prihodnost, torej bo bolj malo denarja za kakšno vince ali pivo. Je že tako, ker ste včasih zaletavi in nestrpni. Poboljšajte se!

RAZVEDRILO

Kralj ulice je našel delo pri nekem kmetu in ta kmet ga prosi, če bi peljal kravo v sosednjo vas oplodit. Spotoma ga sreča župnik in ga vpraša: »Kam pa ti greš?« Kralj ulice mu odgovori: »V sosednjo vas peljem kravo k biku oplodit.«

In spet vpraša župnik:
»Zakaj pa tega ni storil lastnik krave?«

Gregor B. Hann

Je rekel Sizif Freudu:
»Hej, stari, a ne bi ti rajši začel z malo
manjšo skalo?«

Jure Kunaver

DVOJNA LETA

Brezdomec dobi državno pokojnino.
Sreča ga znanec in ga vpraša:
»Si upokojen?«
»Sem.«
»Kako?« se čudi znanec.
»Imam dvojna leta.«
»Kako dvojna?«
»Pol let imam jaz, pol let pa brat.«

Avguštín

POZOR – NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko ali sudoku pošljite na naslov Društvo Kralji ulice, Poljanska 14, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik II, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca in Srečka Kosovela – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Srečni nagrajenci pravilno rešene križanke in sudokuja so **Zia Perko-Rogelj** iz Ljubljane, **Kristina Herič** iz Maribora, **Marija Šuštar** iz Radomelj in **Ranko Djokič** iz Pirana.

Iskrene čestitke vsem!

						KDOR VODI DRAŽBO	OTOČJE V PACIFIKU	PRISTAN. NA SEVERU/ PORTUG.	HRANA, ŽIVILO	SKRIVNOST UGANKA	IME AM. GLASBEN. SANTANE
SESTAVIL VLADIMIR MILOVA- NOVIČ	REVMA: TIZEM	HRVAŠKO IME, ANTON	ZOLA EMILE	IME SLOV. PISAT. MAZZINIJA	RUDNINA ALUMINIJ, OKSID	MESTO NA NIZOZEM.					
DEJSTVO, KLJUPLIVA NA ŽIV- LJENJE											
VERGILOV EP Q ENEJI											
VENO TAUFER			IME NEM. KANCLERJA KOHLA	SLOV. PIS. (FRAN)							
KRIŽANEC OSLA IN KOBILE					OZKA VDOLBINA	VELIK JADRAN, OTOK				MIRAN JARC	AVSTRAL, VRSTA PAPIGE
DALMAT, ANA				BORBA Z BIKI	PRAVOSL. SVETA PODOBIA						
ZASTONI KRIZANKE NA WWW. KRIPTOGRAM. COM	KRATKA MISEL, IZBEK	KUZEN ORGANIZEM MADŽAR, ZGODOV., (LASZLO)					VZDEVEK GRAFIKA JUSTINA SEKRET. ŽN ANAN			PREROŠKO ZNAMENJE	MEDENO PECIVO
ALKOHOL, PLJAČA IZ AGAV							BAZKUZE- VALEC LESA POLJ. PIS. (STANSŁAW)				
ORGAN ZA ODVAJANJE KRVÍ, LIMEE								DEL RAST. ZA RAZMNO- ŽEVANJE RUDOLF GOLOUH			
ALKALOID V ČAJU					KDOR CEFRA						
KIT, UBIJALEC				BEGUNEC, IZSELJE- NEC							

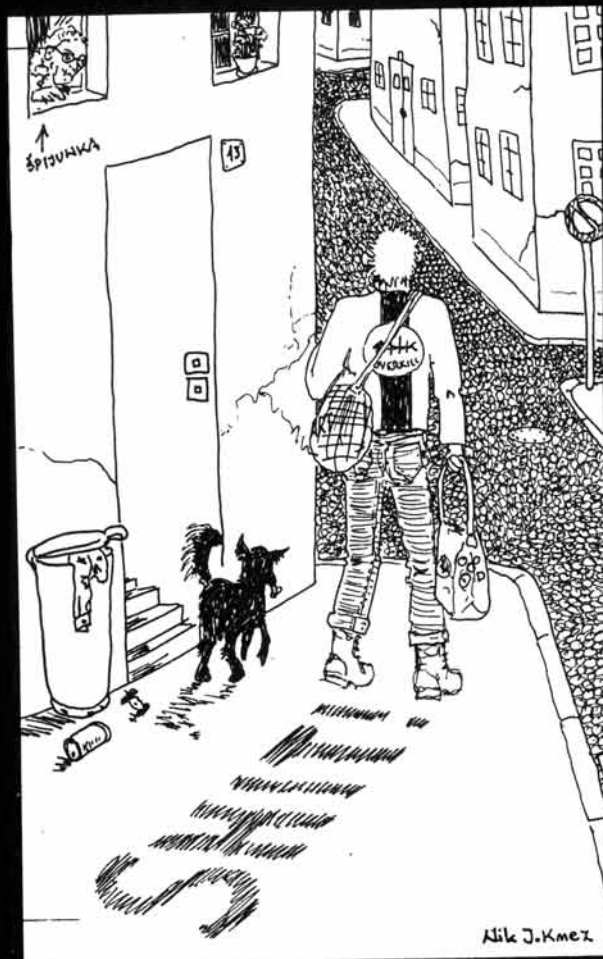
Pomoč: ESTERA – perzijska kraljica, ANADIR – reka v Sibiriji, KREZOL – razkužilno sredstvo za les

AFORIZEM

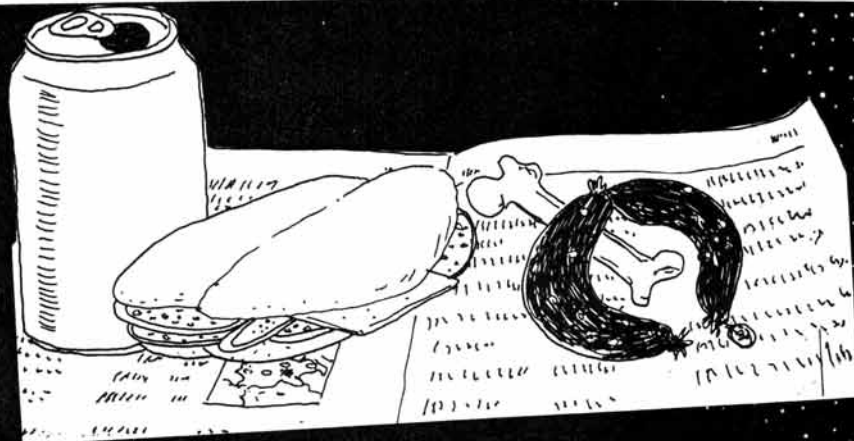
Diskriminacija je že sama opredelitev, da so potomci le skrb ženske.

Sale

6			3	1			4	8
		3		8		2		
9		7			4			
						9		
3	6						1	4
		9						
			4			8		9
		5		7		4		
8	1			9	2			7

031
KRALJI
ULICE

INES

Ne glede na vse moramo eden v drugemu videti dobro. Čimveč dobrega. Tisto slabo naj gre nekam!

